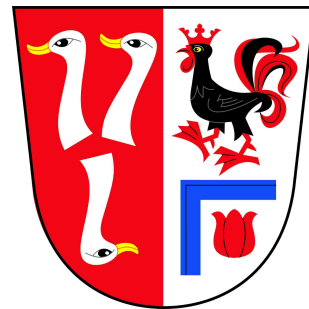

Lužanský občasník

Ročník 19

číslo 37

červenec 2023 – listopad 2023

Pro občany Lužan, Dlouhé Louky, Zeleného a Zelené Hory

ZDARMA

SLOVO STAROSTKY

Vážení spoluobčané,
stojíme v polovině roku a tak, jak učitelé a žáci na konci června hodnotí společně svou činnost, i já bych se chtěla pozastavit nad úspěchy a neúspěchy, které nás doprovázely v první polovině roku 2023.

Začneme neúspěchy. V prosinci roku 2021 jsme podávali žádost o dotaci na přístavbu družiny v základní škole. V květnu loňského roku jsme se sice dozvěděli z webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj, že naši žádost nepodpořili, ale do dnešního dne jsme neobdrželi, tak jak slibovali úředníci na tomto ministerstvu, vyrozumění s odůvodněním neschválení žádosti. Jen pro informaci – převis žádostí byl obrovský – jen v této výzvě bylo přijato 659 žádostí, schváleno bylo 134 žádostí, z toho z Plzeňského kraje jen 6. Protože je to projekt finančně náročný, budeme i nadále zkoušet další možnosti pro získání dotace.

Další oblastí, kde stále svádíme tentokrát drobné boje, jsou odpady. Vnímáme vaši ochotu na třídění odpadů, ale stále je co vylepšovat. I když už jsem několikrát na to upozorňovala, stále vidíme zejména v kontejnerech na plast velké zavázané pytle s plastovým odpadem. Po vhození takového pytle vznikají vzduchové kapsy a my platíme vlastně za vzduch a ne za množství odpadu. Pokud pytel vysypete, vejde se odpadu do kontejneru více a nemusí se pak takové pytle hromadit před kontejnery. Několikrát v letošním roce nastala situace, že tyto odpady před kontejnery popeláři nevyvezli a ty tam pak zůstávaly i 14 dní.

Naopak musím pochválit všechny ty, kteří využívají sběrné místo u magacínu na nádraží, a zejména p. Karla Kalčíka, který dovezené a donesené odpady od občanů každou první sobotu v měsíci vybírá a pečlivě třídí do připravených sběrných kontejnerů a nádob.

Velkým mínusem v naší obci je uzavření prodejny COOP. I když je od 1. května prodejna uzavřena, plakátky na volnou pozici visí nejen na prodejně, ale i na našem webu, Facebooku, na stránkách COOP, stále se nedaří najít vedoucí této prodejny. Už se nám přihlásil i jeden zájemce o pronájem, ale COOP v této chvíli hledá svého zaměstnance.

A co se naopak daří a v letošním roce se povedlo? Je toho spousta. Po období Covidu to byly úspěšné kulturní akce, jakými byly nejen plesy našich složek, ale i Staročeské máje a další akce, které pořádal ochotnický kroužek, ale také oslavy 140. výročí založení SDH Lužany, při kterých jsme zjistili, že ve sboru není technika, se kterou by si hasiči nedokázali poradit. U ochotníků i hasičů byla viditelná ochota dělat spousta práce ve svém volném čase.

Také setrvání našeho fotbalového mužstva v okresním přeboru po problémech v mužstvu je úspěchem. Radost je i z pohledu na celý fotbalový areál, který je pěkně zrekonstruovaný a kvalitně udržovaný.

Ostatně – následující stránky jsou důkazem toho, že se v Lužanech stále něco děje – a to je dobře.

Na obci také stále něco tvoříme. V jarních měsících jsme nechali zpevnit cestu za tratí k fotbalovému hřišti, nechali jsme vysázet nové stromy u hřiště a zahradnickou firmou byl také osázen protihlukový val u nové bytové výstavby.

V Zeleném byl konečně po 5 letech nalezen zdroj velkého úniku vody, na naučné stezce byly vyměněny 3 informační tabule zničené vandaly, vyměněn byl i plynový kotel pro obecní úřad. Firma Vysspa provedla údržbu víceúčelového hřiště, na obou dětských hřištích v Lužanech i v Dlouhé Louce byl vyměněn kačírek, aby odpovídal přísným normám.

V rámci úspory elektrické energie jsme nechali vyměnit výbojková světla ve veřejném osvětlení za úsporná LED tělesa. Zatím je provedena výměna v Lužanech a už nyní je vidět poloviční spotřeba elektrické energie. Do budoucna plánujeme výměnu i v dalších našich obcích. V této oblasti pokračujeme také tím, že jsme si nechali vypracovat projekt na fotovoltaickou elektrárnu a budoucí sdílení elektrické energie. Na tento projekt budeme žádat o dotaci na Ministerstvu životního prostředí.

V Zelené Hoře plánujeme opravu místní komunikace, na kterou jsme získali dotaci z Plzeňského kraje.

Na závěr mi dovolu, abych vám všem popřála pohodové letní dny, dětem krásné strávené prázdniny se svými rodiči a prarodiči, a vám ostatním přeji načerpání sil do další práce.

Věra Petrželková

Co najdete v tomto čísle Lužanského občasníku:

Vítání občánků	10
Taneček	15-16
Ochotnický kroužek	19-24
Josef Kožíšek – 90. výročí úmrtí	25-26
Lužanská „50“	39

Příští číslo vyjde v prosinci.

Uzávěrka příspěvků 15. prosince 2023.

NABÍDKA PRÁCE – VEDOUCÍ PRODEJNY

COOP PLZEŇ, družstvo PŘIJME VEDOUCÍ PRO PRODEJNU V LUŽANECH

*úvazek 37,5h/týden
(Bližší informace na telefonním
čísle 725911925)*

Nabízíme

- možnost pracovat ve stabilizované firmě s dobrým pracovním a sociálním zázemím
- příspěvek na stravování
- příspěvek na důchodové připojištění
- odměny při pracovním a životním jubileu
- příspěvek na dovolenou
- využití podnikové rekreační chaty
- příspěvek na kulturu, sport, vzdělávání a péči o zdraví
- dětem zaměstnanců příspěvek na pobytové akce (škola v přírodě, tábor,.....)
- 1x týdně rekreace ve Wellness centru v hotelu Central

VOLBA PREZIDENTA

Při volbách prezidenta republiky, které se uskutečnily ve dnech 13. - 14. 1. 2023 a II. kolo pak ve dnech 27. - 28. 1. 2023, jsme vyfotografovali paní Jiřinu Budkovou, nejstarší voličku v obci Lužany. Paní Budková svou účastí nevynechá jediné volby a tak má na svém kontě určitě největší počet vhozených volebních lístků. Přejeme jí ještě mnoho návštěv volební místnosti v Lužanech.

VOLBA PREZIDENTA REPUBLIKY

Kandidát	I. kolo		II. kolo	
1 Fischer Pavel	27	6,78		
2 Bašta Jaroslav	17	4,25		
4 Pavel Petr Ing. M.A.	146	36,50	234	59,54
5 Zima Tomáš				
prof. MUDr. DrSc.	2	0,50		
6 Nerudová Danuše				
prof. Ing. Ph.D.	55	13,75		
7 Babiš Andrej Ing.	137	34,25	159	40,45
8 Diviš Karel PhDr.	11	2,75		
9 Hilšer Marek				
MUDr. Bc. Ph.D.	5	1,25		

Okrsek č. 1 Lužany

1 Fischer Pavel	23	8,04		
2 Bašta Jaroslav	10	3,49		
4 Pavel Petr Ing. M.A.	110	38,46	180	62,06
5 Zima Tomáš				
prof. MUDr. DrSc.	2	0,69		
6 Nerudová Danuše				
prof. Ing. Ph.D.	39	13,63		
7 Babiš Andrej Ing.	92	32,16	110	37,93
8 Diviš Karel PhDr.	6	2,09		
9 Hilšer Marek				
MUDr. Bc. Ph.D.	4	1,39		

Okrsek č. 2 Dlouhá Louka

1 Fischer Pavel	4	5,79		
2 Bašta Jaroslav	6	8,69		
4 Pavel Petr Ing. M.A.	22	31,88	38	62,29
5 Zima Tomáš				
prof. MUDr. DrSc.	0	0,00		
6 Nerudová Danuše				
prof. Ing. Ph.D.	12	17,39		
7 Babiš Andrej Ing.	22	31,88	23	37,70
8 Diviš Karel PhDr.	2	2,89		
9 Hilšer Marek				
MUDr. Bc. Ph.D.	1	1,44		

Okrsek č. 3 Zelené

1 Fischer Pavel	0	0,00		
2 Bašta Jaroslav	1	2,22		
4 Pavel Petr Ing. M.A.	14	31,11	16	38,09
5 Zima Tomáš				
prof. MUDr. DrSc.	0	0,00		
6 Nerudová Danuše				
prof. Ing. Ph.D.	4	8,88		
7 Babiš Andrej Ing.	23	51,11	26	61,90
8 Diviš Karel PhDr.	3	6,66		
9 Hilšer Marek				
MUDr. Bc. Ph.D.	0	0,00		

Volební účast v jednotlivých okrscích v procentech:

	1. kolo	2. kolo
Okrsek č. 1 Lužany	74,16	74,74
Okrsek č. 2 Dlouhá Louka	77,53	68,54
Okrsek č. 3 Zelené	63,01	60,87
Celkem	73,22	71,98

MNOŽSTVÍ ODPADU ZA ROK 2022

DRUH ODPADU	MNOŽSTVÍ
pneumatiky	0,174 t
železo a ocel	3,55 t
papír a lepenka	16,325136 t
sklo	10,270105 t
oděvy	0,934 t
jedlý olej a tuk	0,081 t
olej a tuk ostatní	0,11 t
barvy, lepidla a pryskyřice	0,195 t
jiná nepoužitelná léčiva	0,003 t
plasty	16,632651 t
kovy	26,866 t
biologicky rozložitelný odpad	92,6 t
směsný komunální odpad	128,654361 t
objemný odpad	29,92 t

Uvedená čísla nám ukazují, jak se v třídění odpadů stále zlepšujeme. Při počtu obyvatel 671 zjistíme, že každý obyvateľ vytrídil 24,32 kg papíru (vloni 19,92 kg), 15,30 kg skla (vloni 19,05 kg) a 24,78 kg plastů (vloni 22,88 kg). Pro srovnání - každý Čech v průměru za rok 2022 vytrídil 23,7 kg papíru, 15,2 kg skla a 17,2 kg plastů.

PŘÍJMY A VÝDAJE ZA ROK 2022

PŘÍJMY

poplatky od občanů	488 905,- Kč
poplatek za železný šrot	40 625,- Kč
poplatek za zpětný odběr elektro	4 769,- Kč
výnosy ze sběru textilu	800,- Kč
Odměna od EKO-KOMu	169 178,- Kč
Příjmy celkem:	704 277,- Kč

VÝDAJE

komunální odpad	533 887,- Kč
papír, plast, sklo	273 558,- Kč
biologický odpad	68 394,- Kč
velkoobjemový odpad	68 341,- Kč
nebezpečný odpad	21 715,- Kč
Výdaje celkem:	965 895,- Kč

TISKOVÁ ZPRÁVA FIRMY EKO-KOM

Řady lidí, kteří v ČR pravidelně třídí odpad, se loni rozrostly. Už tři čtvrtiny z nás považují cestu se separovaným odpadem za samozřejmost. Vyšší účast se projevila i na množství vytríděných odpadů. Celková výtečnost tříděných odpadů přepočtená na obyvatele ČR se zvýšila na 78 kilogramů! Takové jsou výsledky systému EKO-KOM za minulý rok.

23,7 kilogramu papíru, 21,5 kilogramu kovů, 17,2 kilogramu plastů, 15,2 kilogramu skla a 0,4 kilogramu nápojových kartonů. Tolik v průměru vytrídil za loňský rok každý obyvateľ ČR. Meziročně jde tak o nárůst více než 6 kg. Množství vytríděných odpadů v obcích vloni sice stagnovalo, ale o to více se třídily hlavně kovy a papír prostřednictvím výkupu surovin. Zhruba 7 kg kovů a necelé 2 kg papíru prodal ve výkupně v průměru jeden Čech.

Rostoucí množství separovaného odpadu tradičně následovalo zvyšující se počet nádob na sběr tříděného odpadu. Celkově jich máme v ČR k dispozici již

přes 838 tisíc. Jak se zahušťuje sběrná síť nádob, vnímají lidé i kratší docházkovou vzdálenost, což je motivuje ke třídění. Podle průzkumů lidé uvádí, že to k nejbližším nádobám na tříděný odpad mají v průměru jen 87 metrů. V roce 1999, kdy s tříděním odpadů Česká republika systémově začínala, jsme museli s tříděným odpadem chodit v průměru dvakrát tak daleko. V některých obcích také funguje tříděný sběr do pytlů, které mají lidé přímo v domácnosti. Kromě toho lze v ČR samozřejmě třídít odpady také prostřednictvím výkupu surovin nebo sběrných dvorů.

Komfort pro třídění, dostatek informací a zájem o životní prostředí vloni přivedl další 2 % obyvatel ČR mezi aktivní třídače odpadů. Z dřívějších 73 % se podíl třídících obyvatel ČR zvýšil v roce 2022 na 75 %.

Oproti roku 2021 se stalo v ČR odpadem o 1,5 % méně obalů. Množství obalových odpadů tak kleslo o více než 20 tisíc tun. Z celkového množství 1 312 804 tun vzniklých obalových odpadů bylo využito 81 % obalů uvedených na trh v ČR. Konkrétně 71 % bylo recyklováno, dalších 10 % pak bylo využito energeticky. Nejvyšší míry recyklace (91 %) se podařilo dosáhnout u papírových obalů a lepenky, u skleněných obalů (85 %) a u železných (85 %). Velmi dobrou zprávou je, že u plastových obalů se míra materiálové recyklace zvýšila z předchozích 43 % na 46 %.

Systém třídění a recyklace obalů je v ČR dlouhodobě financován firmami vyrábějícími nebo dovážejícími balené zboží. Na konci roku 2022 bylo do systému zapojeno 21 200 výrobců, plničů a dovozců baleného zboží. Tyto firmy prostřednictvím AOS EKO-KOM plní svoji zákonnou povinnost – zajistit pro obaly uvedené na trh v ČR zpětný odběr a využití v zákonem požadované míře. Za to platí do systému poplatky podle množství vyprodukovaných obalů. Z těchto peněz pak EKO-KOM hradí celou řadu nákladů souvisejících s provozem sběrné sítě nádob na třídění, dotříděním na dotřídovacích linkách, recyklací nebo energetickým využitím vzniklých obalových odpadů. Největší část nákladů představují přímé platby městům a obcím za provoz a obsluhu sběrné sítě a zajištění předání obalových odpadů k využití. Ke konci roku 2022 bylo do systému EKO-KOM zapojeno 6 176 obcí a měst ČR, 99 % obyvatel ČR tak má možnost ve svých městech odpady třídít.

JEDLÉ OLEJE A TUKY

Popelnice na jedlé oleje a tuky je umístěna na parkovišti pod prodejnou v Lužanech.

ZRUŠENÍ ÚZEMNÍHO PRACOVISTĚ FÚ V PŘEŠTICÍCH

Přehled nabízených služeb Finanční správy v rámci kompenzace dopadů na občany obcí, v nichž dojde ke zrušení územních pracovišť finančních úřadů, v našem případě v Přešticích.

- Rozšířené počty výjezdů pracovníků FÚ do obcí

Veřejnost oceňuje zejména v období podávání daňových přiznání k dani z nemovitých věcí a k dani z příjmů aktivní komunikaci a osobní pomoc pracovníků FÚ. Finanční správa proto rozšíří počty výjezdů do příslušných obcí.

- Bude zajištěn minimální standard 5 výjezdů/měsíc do příslušné obce:

- dosud byly uskutečňovány 1-2 výjezdy/měsíc po dohodě se starosty

- budou přítomni nejméně 2 odborní pracovníci FÚ s technickým vybavením – pomohou i s vyplněním daňového přiznání, převezmou vyplněná daňová přiznání.

- Výjezdy se uskuteční v období největšího počtu podávaných daňových přiznání:

- **leden** – daň z nemovitých věcí

- **březen** – daň z příjmů (v listinné („papírové“) podobě).

- V případě individuální domluvy může být počet obcí, do kterých budou FÚ zajíždět, rozšířen.

- I v případě nízké poptávky ze strany některé z příslušných obcí FÚ zajistí v dané době alespoň 2 výjezdy/měsíc.

- Finanční správa předpokládá využití prostor obecních úřadů, případně si zajistí vhodný prostor sama.

- Speciální komunikační linky v období leden a březen

Finanční úřady místně příslušné dotčeným obcím zajistí v období tzv. daňových kampaní také rozšířenou telefonickou podporu a konzultační služby pro daňové subjekty. Veřejnost bude moci využít telefonické konzultace s odbornými pracovníky finančních úřadů.

- Budou zřízeny speciální konzultační linky – budou k dispozici v úředních dnech (pondělí, středa) v období leden a březen (jako doplněk k výjezdům do obcí).

- Konzultace budou probíhat s odbornými pracovníky FÚ – předpokládá se zajištění specialistů na daň z nemovitých věcí (leden) nebo daň z příjmů fyzických osob (březen).

- Telefonní čísla budou k dispozici i na obecních úřadech (nejen na webu Finanční správy).

Již současným standardem jsou prodloužené úřední hodiny na všech finančních úřadech. V posledním týdnu před koncem lhůty pro podání daňových přiznání k dani z příjmů a v poslední den lhůty v čase 8:00 až 17:00.

Tiskopisy daňových přiznání budou k dispozici na obecních úřadech (MěÚ Přestice) – v případě zájmu dodá FS s předstihem obecnímu úřadu tištěné formuláře daňových přiznání, aby je mohli poskytnout občanům, kteří podávají přiznání v listinné („papírové“) podobě.

OSÁZENÍ VALU U NOVÉ VÝSTAVBY

Na podzim roku 2022 započala výsadba rostlin na ochranném protihlukovém valu u nové bytové výstavby. Tyto práce pokračovaly až do letošního léta a v červnu můžeme konstatovat, že částečně dokončený val je již plně osázen. Hlavní díky patří paní Jitce Dlouhé, která vypracovala projekt osázení valu a sama při těchto pracích významně pomáhala. Na valu najdeme např. mochny, kaliny, svídy, růže, vaječie, tavolníky, nebo skalníky. Protože jsou stěny ochranného valu příliš strmé, jsou pro zabránění eroze po zamulčování zabezpečeny protierozní kokosovou sítí, která má životnost 7 – 9 let. Síť jsou flexibilní a snadno kopírují i členitý povrch půdy. Jejich hmotnost a struktura znemožňují, aby byla síť nadzvednuta větrem, vodou nebo rostoucí trávou.

I když bylo velmi mokré jaro, rostliny potřebovaly v suchých dnech v červnu zalít. Pomohli nám členové výjezdové jednotky a další pomocné ruce podali mladí kluci z Lužaně Dlouhé Louky. O dodání vody se postaral p. Petr Hodan. V létě se závlhka bude ještě určitě opakovat a budou zničeny nežádoucí plevely. Všem moc děkujeme.

OBYVATELSTVO/JMÉNA

ČETNOST KŘESTNÍCH JMEN V LUŽANECH (VČETNĚ DL. LOUKY, ZELENÉ HORY A ZELENÉHO) K 1. 1. 2023

Josef	33	Daniel	7	2 – Adéla, Albert, Aneta, Božena, Dana,
Václav	29	Eliška	7	Daniela, Ilona, Iveta, Ivo, Jessica, Jindřiška,
Marie	28	František	7	Jiřina, Kristýna, Kryštof, Luboš, Luděk,
Jana	19	Jaroslava	7	Matyáš, Nela, Stanislava, Šárka, Vanesa,
Martin	15	Michaela	7	Vendula, Viktor, Vladimíra
Jitka	14	Stanislav	7	
Petr	14	Zdeněk	7	1 – Adam, Alžběta, Amy, Anežka, Anita, Anna
Pavel	13	Jakub	6	Marie, Annie, Blažena, Denisa, Dominika,
Tomáš	13	Lukáš	6	Drahomíra, Drahůse, Eduard, Ema, Emil,
Jan	12	Radek	6	Emma, Ester, Filip, Greta, Hedvika,
Jaroslav	12	Zdeňka	6	Hildegarda, Ivana, Izabela, Jáchym, Jarmila,
Alena	11			Kamila, Kristián, Květuše, Leontýna, Lilien,
Lenka	11	5 – Antonín, Barbora, Blanka, David,		Linda, Lubomír, Magdaléna, Marcel,
Anna	10	Kateřina, Martina, Natálie, Olga, Vladimír		Marcela, Marian, Marta, Maxmilián, Michael,
Hana	10			Miloš, Mirka, Naďa, Nicolas, Nikol, Ota,
Michal	10	4 – Helena, Karolína, Ladislav, Matěj,		Otto, Patricie, Philip, Radim, Radka, Renata,
Eva	9	Monika, Ondřej, Petra, Roman, Václava		Renáta, Richard, Róbert, Romana, Rostislav,
Karel	9			Sabina, Samuel, Sára, Sarah, Simona, Sofie,
Tereza	9	3 – Adriana, Aleš, Andrea, Dominik, Dušan,		Světлана, Sylvie, Štěpán, Štěpánka, Tadeáš,
Lucie	8	Jaromír, Klára, Libor, Libuše, Ludmila,		Tamara, Terezie, Valentýna, Venuše, Vilém,
Milan	8	Magdalena, Marek, Markéta, Milada, Milena,		Vít, Vivien, Vladislav, Vladislava, Vlasta,
Věra	8	Miloslav, Miloslava, Miroslav, Miroslava,		Vratislav, Zdena, Zuzana, Žaneta
Veronika	8	Pavla, Robert		

KVÍZ

Křestní jména: co znamená Tomáš nebo co se skrývá za Evou? Většina českých křestních jmen vychází z hebrejského, latinského nebo řeckého jazyka. Za jmény se skrývá význam, který by měl vystihovat daného člověka. Zatímco některá jména na danou osobu naprosto sedí, u jiného byste si přáli změnu.

1. Jaký význam má jméno Jana?

- a) Hospodin je milostivý
- b) hrdá
- c) statečná

2. Co se skrývá za jménem Tomáš?

- a) přítel
- b) král
- c) dvojče

3. Co znamená jméno Miroslav?

- a) moudrý
- b) statečný
- c) mírumilovný

4. Co si představíte pod jménem Eva?

- a) matka
- b) život dávající
- c) pohostinná

5. Jakého původu je jméno Anna?

- a) hebrejského
- b) latinského
- c) slovanského

6. Jaký význam má jméno Hana?

- a) moudrá
- b) šťastná
- c) bystrá

7. Co se skrývá za jménem Štěpán?

- a) rychlý
- b) smělý
- c) čestný

8. Co znamená jméno Věra?

- a) víra
- b) hrdo
- c) spojenectví

9. Jaký význam má jméno Michal?

- a) svatý
- b) Bohu podobný
- c) spravedlivý

10. Z jakého jazyka pochází jméno Lucie?

- a) francouzštiny
- b) hebrejštiny
- c) latiny

11. Jaký význam má jméno Vladimír?

- a) vládce světa
- b) vyvolený
- c) medvěd

12. Co znamená jméno Kateřina?

- a) pobožná
- b) čistá
- c) svatá

13. Co se skrývá za jménem David?

- a) náčelník
- b) vládce
- c) vždy první

14. Jaký význam má jméno Veronika?

- a) statečná
- b) bohatá
- c) přinášející vítězství

15. Co znamená jméno Stanislav?

- a) pevnost
- b) most
- c) řeka

Správné odpovědi: 1a, 2c, 3c, 4b, 5a, 6b, 7c, 8a, 9b, 10c, 11a, 12b, 13a, 14c, 15a

12 – 15 bodů: ve jménech se skvěle vyznáte

7 – 11 bodů: dokážete odhadnout člověka podle jména

0 – 6 bodů: Pepa nebo Fanda, na jménu nezáleží

BLAHOPŘEJEME/OBYVATELSTVO

Obecní úřad blahopřeje všem níže uvedeným jubilantům, kteří v 2. polovině letošního roku oslavili nebo oslaví výročí narození, a přeje jim do dalších let hlavně hodně zdraví, štěstí a rodinné pohody. V důsledku pravidel ochrany osobních údajů jsou uvedeni jen jubilanti, kteří s uveřejněním vyslovili souhlas.

ČERVENEC:

Magdalena Benediktová (81)
František Berka (78) – Zelené
Zdeňka Altmannová (87)
Naďa Horáková (77)
Miloslava Červená (83)
Marie Burianová (74)
Hana Kožíšková (71)

ŘÍJEN:

Jiří Pěchouček (71)
Václav Kožíšek (74)
Marie Racková (80) – Zelená Hora
Marie Volfová (77)

SRPEN:

Jaroslava Skálová (78)
Marie Langmajerová (72)
Jaromír Švyhla (74)
Václav Andrlé (83)
Václav Hodan (76)
Miloslav Krýsl (81) – Dlouhá Louka
Marie Tykalová (72)
Václav Böhm (70)
Anna Andrllová (74)

LISTOPAD:

Barbora Živná (86) – Dlouhá Louka
Jiří Dlouhý (75) – Zelené
Ing. Jiří Vojtěch (72) – Dlouhá Louka
Hana Zábršová (80)
Stanislav Strizel (78)
Anna Žižková (74) – Zelené
Jaroslav Wojnar (73)
Anna Klinerová (77) – Dlouhá Louka
Vlasta Pelíšková (72)

ZÁŘÍ:

Jaroslav Krotký (71)
Václav Regner (75)
Eva Hodanová (74)
Mgr. Zdeňka Kratochvílová (90)
Ing. Marie Benediktová (83)
Marie Švyhlová (71)

PROSINEC

Václav Křen (70)
Blanka Šosová (70) – Zelená Hora
Hana Černošková (70)
Božena Vránková (79)
Jiřina Budková (93)
Jiří Kožíšek (71)
Věra Písařová (80)

POHYB OBYVATELSTVA V ROCE 2022

NAROZENÍ

Kabát Jáchym ze Zeleného čp. 38
Krejčí Antonín z Dlouhé Louky čp. 41
Fremrová Eliška z Lužan čp. 83
Šidlovská Lilien z Lužan čp. 70
Sus Daniel z Lužan čp. 162
Boučková Eva z Lužan čp. 67
Šašková Linda z Dlouhé Louky čp. 46
Meliš Samuel z Lužan čp. 104

ÚMRTÍ

Hořký Miloslav ze Zelené Hory čp. 6	5. 1. 2022
Písař Miroslav z Lužan čp. 14	1. 4. 2022
Koktánová Jiřina z Lužan čp. 122	6. 4. 2022
Pšajdl Josef ze Zeleného čp. 4	21. 5. 2022
Baudišová Mary z Lužan čp. 33	18. 6. 2022
Koktán Jiří z Lužan čp. 122	28. 7. 2022
Dvořák Josef z Lužan čp. 112	25. 10. 2022
Korandová Jana z Dlouhé Louky č.e. 2	27. 11. 2022

PŘÍSTĚHOVÁNÍ

Levorová Vanesa do Dlouhé Louky čp. 19
Baumrukrová Annie do Lužan čp. 3
Baumrukrová Jaroslava do Lužan čp. 3
Hlaváčová Amy do Lužan čp. 3
Hamerník Jan do Lužan čp. 64
Drozdová Eliška do Lužan čp. 64
Plačko Štěpán do Dlouhé Louky č.e. 8
Popp Dušan do Zeleného čp. 4
Poppová Simona do Zeleného čp. 4
Poppová Markéta do Zeleného čp. 4
Jiran Petr do Dlouhé Louky čp. 27
Jiranová Olga do Dlouhé Louky čp. 27
Stašek Marie do Lužan čp. 182
Stašek Jaromír do Lužan čp. 182
Zavadil Marek do Lužan čp. 202
Zavadilová Blanka do Lužan čp. 202
Trefancová Jitka do Lužan čp. 142
Trefancová Jitka do Lužan čp. 142
Trefancová Sabina do Lužan čp. 142
Franc Václav do Lužan čp. 129

VĚNUJME TICHOU VZPOMÍNKU NA ZEMŘELÉ SPOLUOBČANY.

ODSTĚHOVÁNÍ

Drdová Sabina z Lužan čp. 166
Kuchárková Petra z Dlouhé Louky č.e. 8
Lammas Petra z Lužan čp. 94
Lammas Matěj z Lužan čp. 94
Fořt Jan z Lužan čp. 72
Fait Lukáš z Lužan čp. 130
Faitová Nela z Lužan čp. 130
Faitová Gabriela z Lužan čp. 130
Slodičáková Michaela z Lužan čp. 25
Brandejsová Adéla z Lužan čp. 25
Brandejsová Eliška z Lužan čp. 25
Janda Ondřej z Lužan čp. 151
Šnejdarová Zdena z Lužan čp. 126
Matějka Jaroslav ze Zeleného čp. 1

VÁNOČNÍ KONCERT

V úterý 27. prosince 2022 se v kapli lužanského zámku uskutečnil vánoční koncert. Díky ochotě Hlávkovy nadace jsme mohli pozvat Terezu Dlouhou, kterou na klavír doprovodila Veronika Ptáčková.

Repertoár sopranistky Terezy Dlouhé sestává z operních, operetních a muzikálových árií, věnuje se též klasické a romantické písňové tvorbě, staré a duchovní hudbě.

Veronika Ptáčková patří svou rozsáhlou uměleckou a koncertní činností mezi přední české klavíristky a interpretky klasické a populární hudební scény. Je také improvizátorka, zpěvačka, skladatelka, aranžérka a autorka relaxační hudby.

Program koncertu byl sestaven z různých skladeb a věříme, že se koncert všem přítomným líbil.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

V lednu 2023 proběhla v Lužanech a v Dlouhé Louce Tříkrálová sbírka, která vynesla pro potřebné občany částku 19 114,- Kč (Lužany 15 063,- Kč, Dlouhá Louka 4 051,- Kč). Děkujeme všem přispívajícím za podporu.

VÝŠLAP NA TANEČEK

Ke každoročním tradičním akcím můžeme zařadit i výstup na Taneček, který pořádá T.O.S.G.O., Sešlost Guláš open Přestice. Toto sdružení vždy připraví na vrcholu Lužanské hory pro účastníky výšlapu bramborový guláš, který všem přijde v pravé poledne k chuti. Nechybí samozřejmě i rozdělaný oheň, a kdo se chce zasytit jinou pochutinou, má k tomu příležitost. Letošní výšlap se uskutečnil 4. února.

DĚTSKÝ BÁL

Atmosféru, která panovala na dětském bále 11. března 2023 v KD v Lužanech, nám přibližují fotografie. Na bále vystoupily se svými vystoupeními tanečnice pod vedením Štěpánky Inky Lexové. Samozřejmostí byla v písničkovém a soutěžním odpoledni tombola pro všechny děti.

VELIKONOCE

STAVĚNÍ MÁJE

KLUBÍK PRO MAMINKY S DĚTMI „MIMI-MAMI“

Skoro každý čtvrtek dopoledne jsme se sešly s maminkami a dětmi v místní knihovně. Maminky si popovídaly u kávy a děti si společně pohrály.

Po prázdninách se sejdeme zas. Pokud se k nám chcete přidat, zavolejte 721 331 277.

Koukolíková Václava

MALÍ ŠIKULOVÉ

Kroužek „Malí šikulové“ probíhal v místní knihovně každý čtvrtek odpoledne. Někdy bylo dětí jako smetí a sotva jsme se tam všichni vešli :-D

Všichni jsou moc šikovní a společně nás tvoření baví. Už teď se na všechny těším po prázdninách.

S některými se uvidíme na příměstském táboře, který bude probíhat v Kulturním domě v Lužanech.

Tímto chci poděkovat paní starostce za propůjčení knihovny a sálu KD.

Všem přeji krásné léto, užijte si dovolenou a někdy zase na viděnou.

Koukolíková Václava

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

V sobotu 17. června 2023 se od 10,00 hodin na zámku v Lužanech, v interiéru Sálu Českého kvarteta, uskutečnilo tradiční vítání nových občánek Obce Lužany. Na začátku slavnosti vystoupily žákyně místní základní školy s kulturním pásmem. Po proslovu starostky se rodiče zapsali do pamětní knihy obce a obdrželi květinu a malé dárky od Obecního úřadu v Lužanech. Na závěr se mohli přítomní na památku vyfotografovat od p. Kubáta. Kulturní komise OÚ v Lužanech děkuje Nadaci Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových za možnost uskutečnit slavnostní uvítání nových občánek naší obce v prostorách zámku.

Přejeme všem zúčastněným mnoho radosti z dětí a dětem hodně zdraví a co nejkrásnější dětství.

Privítány byly tyto děti:

Eliška Fremrová, rodičů Jana Fremra a Karolíny Hrabíkové

Lilien Šidlovská, rodičů Antonína Šidlovského a Denisy Kalinové

Daniel Sus, rodičů Daniela Suse a Kláry Týrové

Linda Šašková, rodičů Václava Šaška a Michaely Šolarové

Samuel Meliš, rodičů Marcela Melíše a Lucie Melišové

Sofie Zavadilová, rodičů Marka Zavadila a Blanky Zavadilové

Nela Hamerníková, rodičů Jana Hamerníka a Elišky Drozdové

Foto: Josef Kubát

VÝLET – PROTIVÍN, KRATOCHVÍLE, STRAKONICE

Milí spoluobčané, 22. 4. 2023 v 7:30 hod. jsme společně vyrazili v pořadí již na pátý výlet od Obecního úřadu v Lužanech.

Tentokrát plně obsazený velký autobus vyrazil směrem na jižní Čechy do Protivína. Tamní krokodýlí ZOO předčila naše očekávání a krmení těchto nádherných zvířat bylo pomyslným zlatým hřebem této návštěvy..

Následovala návštěva zámku Kratochvíle a jeho krásně upravený přilehlý park lákal díky nádhernému počasí k procházce. Pak už jsme se všichni těšili, jak svažíme hrdlo ve strakonickém pivovaru. Prohlídka pivovaru spojená s ochutnávkou zlatavého moku každého z nás nadchla, ale i vyhladověla.

A tak jsme se všichni už nemohli dočkat, až usedneme ke stolu ve vyhlášené restauraci Sokolovna a dáváme si pozdní oběd. A pak už hurá směr domů. Cesta nám i díky plným bříškům po skvělém jídle příjemně utíkala a i pan řidič byl super.

Závěrem bych vám všem ráda popřála klidné léto se spoustou sluníčka, zážitků a radosti. Již nyní přemýšlím kam příště. A o tom až někdy jindy.

Alena Hrádková

KROKODÝLÍ ZOO PROTIVÍN

Krokodýlí ZOO Protivín vznikla na základě soukromého chovu provozovatele této ZOO Miroslava Procházky. Krokodýly se zabýval již v mládí ve Stanici mladých přírodovědců v Písku, kde získal základní znalosti v chovu krokodýlů. Sám je chová privátně od roku 1996, nicméně celistvou kolekci krokodýlích druhů začal budovat v roce 2000. Od roku 2005 krokodýly úspěšně rozmnožuje.

Samotná expoziční část ZOO je budována v Protivíně v historické hospodářské budově, jejíž vznik je datován do konce 18. století. V 19. století sloužila jako stáj pro koně, kočárovna a služební byt pro kočí, náležela k zázemí protivínského zámku, jenž byl v majetku rodu Schwarzenbergů.

Výstavním záměrem je v cílové podobě vystavovat všech 25 recentních krokodýlích druhů. Tento záměr je doplněn vybudováním zoologického muzea, kde jsou vystaveny osteologické a v menší míře i dermoplastické preparáty nejen krokodýlů, ale i dalších zástupců živočišné říše. Po stránce chovatelské je kladen důraz na sestavení chovných skupin ohrožených a kriticky ohrožených druhů krokodýlů.

ZÁMEK KRATOCHVÍLE

Na místě dnešního zámku stával původně hospodářský dvůr nazývaný Leptáč, který v roce 1569 věnoval Vilém z Rožmberka regentu rožmberského dominia a známému budovateli jihočeských rybníků Jakubovi Krčínovi z Jelčan. Krčín v těchto místech postavil nový dvůr, kolem něhož zřídil rozsáhlou loveckou oboru. Takto půvabně položený dvůr se rožmberskému vladaři zalíbil natolik, že jej v roce 1579 směnili s Krčínem za městečko Sedlčany s 10 vesnicemi. Roku 1583 pověřil Vilém z Rožmberka vlašského stavitele Baldassara Maggiho z Arogna, aby mu postavil po vzoru italských vil v sousedství Leptáče nový lovecký zámek.

Po smrti Viléma z Rožmberka (1592) se Kratochvíle dostala do držení posledního rožmberského vladaře Petra Voka. Když v červnu roku 1598 vypukl v Českém Krumlově mor, přestěhoval se Petr Vok s celým dvorem na Kratochvíli, kde pobýval až do května následujícího roku. V roce 1601 přiměla tíživá finanční situace Petra Voka k prodeji českokrumlovského panství včetně zámku Kratochvíle císaři Rudolfovi II. Císař zámek nikdy nenavštívil a své nové panství znal jen z několika vedut, které pro něj namaloval malíř Bartoloměj Beránek-Jelínek.

Roku 1622 obdržel českokrumlovské panství spolu s Kratochvílí štýrský šlechtic Jan Oldřich z Eggenbergu jako náhradu za finanční podporu, poskytnutou císaři Ferdinandovi II.

V roce 1719 přešlo krumlovské panství do rukou nových majitelů – Schwarzenbergů. Za knížete Josefa Adama v letech 1762 - 1764 byla snesena původní renesanční

střecha a vybudována dnešní dvojité mansardová. Kratochvíle přestala být panstvem navštěvována, hony se přesunuly na lovecký zámek Ohrada a do Libějovic. Ve vile byly zřízeny úřednické byty. V 19. století byl Schwarzenbergem zřízen na Kratochvíli ústav pro sirotky a také archiv a muzeum uměleckých památek netolického a prachatického panství.

Po roce 1922 byl zámek zestátněn na základě pozemkové reformy. V letech 1926 - 1933 jej užívalo Krajské zemědělské muzeum a na konci druhé světové války zámek sloužil k uchovávání sbírek Městského muzea v Českých Budějovicích. V roce 1950 zámek převzala do péče Národní kulturní komise, která jej zařadila mezi kulturní památky I. kategorie. Od padesátých let dvacátého století probíhaly na zámku stavební a restaurátorské práce. Započalo se s opravou štukových reliéfů, restaurováním sgrafit a nástěnných maleb, bylo provedeno i statické zajištění budovy. Mezi roky 1981 - 2006 byl zámek využit k umístění expozice českého animovaného filmu, čemuž byly přizpůsobeny všechny jeho interiéry.

Zásadní obrat nastal na Kratochvíli v roce 2006, kdy došlo k ukončení expozice sbírky animovaného filmu. Na Kratochvíli byl následně koncipován a zahájen projekt Renaissance renaissance, jehož cílem bylo navrátit zámku autentickou podobu, respektující jeho prostorovou a výtvarnou hodnotu a vytvořit interiérovou instalaci připomínající především dobu posledních Rožmberků. Projekt byl dokončen v roce 2011 u příležitosti čtyřtého výročí zesnutí Petra Voka z Rožmberka a vymření jeho rodu.

Na Přestici Josef Hlávka nezapomínal, i když se dnes občas někdo může pozastavit nad tím, že ke svému rodnému domku se choval poněkud macešsky. Mnohem více mu leželo na srdci osud chrámu, pod nimž od malička vyrůstal, a který byl jistě jedním z prvních podnětů k nastartování jeho profesní dráhy. Po velkém požáru (od blesku 31. 7. 1892) chtěl chrám poničený ohněm a vodou nechat nejprve opravit a poté velkoryse restaurovat. Již v r. 1897 nechal na svůj náklad opravit kněžiště; z té doby pochází výmalba klenby presbyteria freskou od Jana Preislera s námětem „Nanebevzetí P. Marie“. Celkový náklad rekonstrukčních prací dosáhl výše kolem 4 500 zl. a podílela se na nich celá řada předních odborníků a umělců. Bohužel, další jednání o dostavbě a celkové restauraci přeštické dominanty ztroskotala na více méně prestižní záležitosti – sporu o patronát. Dosavadní patron kostela hrabě Schönborn se tohoto úřadu vzdát nemínil a dotčený Hlávka, který o něj jako o základní podmínku své účasti usiloval, od svého úmyslu odstoupil.

Hlávkův vztah k památkám poznamenal rovněž prvopočátky přeštického muzejnictví, neboť v r. 1892 byl v Přesticích zřízen tzv. Národopisný odbor, čítající 36 členů, jehož úkolem bylo připravit soubor exponátů z Přesticka na připravovanou národopisnou výstavu v Praze. I zde se setkaly obě vlivné osobnosti – prvním předsedou odboru se stal Karel, říšský hrabě Schönborn a druhým předsedou Josef Hlávka.

Jméno rodných Přestic nebylo opomenuto téměř v žádné ze zásadních listin, které tvoří odkaz mecenáše Josefa Hlávky a zejména nadějní mladí přeštickí občané, v nich dostávali přednostní šanci na lepší život se vzděláním. Tak tomu bylo např. v Listině zakládací o Nadání Josefa a Marie Hlávkových ve prospěch české university v Praze (1882) i v jednotlivých nadáních obou manželů, které tvoří přílohu Hlávkovy poslední vůle a nesou formu nadačních legátů trvalých, každoročně splatných (1904). V r. 1993 došlo v nových poměrech k obnovení trvalých nadačních legátů, které mj. zahrnují každoročně udělovaný finanční dar Městu Přestice do výše 100 tisíc Kč na „podporu školství a kultur“. Z oněch původních, dávno pominuvších, nebylo bez zajímavosti „Varhanické nadání Zdenky Hlávkové“ ve výši 1 000 K ročně pro Městskou radu přeštickou, které mělo zajistit kvalifikovaný výkon funkce městského varhaníka a ředitele kůru, „společného pro děkanský kostel přeštický a zámeckou kapli lužanskou“. Tato záležitost se ovšem stala předmětem dlouholetých dohadů, týkajících se jednak uložené povinnosti, aby město poskytlo varhaníkovi bezplatně byt a jednak faktu, že právo obsazovat tuto funkci si osobovala církev.

Sbor obecních starších města Přestic jmenoval Josefa Hlávku „za zásluhy o rodné místo založením značných stipendií pro posluchače university české, pak na obecných školách zdejších a bezpříkladnou péči o chudé obyvatelstvo města i v okolí“ čestným měšťanem dne 19. listopadu 1882.

Dokladů o nepochybně čilých stycích přeštických řemeslníků s lužanským zámkem z Hlávkovy éry se příliš nedochovalo, ale přece něco málo existuje. Je to především děkovná listina Spolku vzájemně se podporujících řemeslníků v Přesticích ze dne 18. září 1898, která mnohohlavně děkuje za blíže nespecifikovaný peněžní dar, „jímž Hlávka blahosklonně obmysliti ráčil řemeslnictvo Jemu vždy milého rodného města...“.

Příspěvek byl podle všeho určen na podpory starých a nemocných členů, vdov a sirotek po řemeslnících. Mezi podepsanými radními vyniká jméno místostarosty, věhlasného hrnčíře Matěje Šmída, z jehož dílny byly do lužanského zámku pravidelně vypravovány povozy s dodávkami užitkové keramiky (především květináčů a květinových mís). V majetku Západočeského muzea v Plzni je dodnes Šmídův výrobek – kameninový džbán s reliéfem poprsí Josefa Hlávky a motivem českého lva. Mimochodem, Šmídovy práce si objednával častý host u Hlávků Julius Zeyer pro výzdobu své břevnovské vily a doporučil jej i své přítelkyni, malířce Zdeňce Braunerové.

Z období první republiky pak máme doloženy malířské práce v interiérech lužanského zámku a v administrativní budově velkostatku, které prováděl pan Václav Jílek, malíř pokojů z Přestic. Pomáhal též ak. malíři při rekonstrukci výmalby Hlávkovy hrobky na přeštickém hřbitově.

Skutečnost, že v období ochrnutí Josefa Hlávky a jeho víceméně vynuceného pobytu na lužanském zámku se zde u něho vystříдалo ročně kolem dvou set nejvýznamnějších osobností českého hudebního, výtvarného, literárního a veřejného života, nemohla nemít vliv na nejbližší okolí. Jestliže nejbližším správním střediskem byl tehdejší městys Přestice vzdálený pouhé 3 km od Lužan, lužanští hosté Přesticemi nejen projížděli, ale zcela samozřejmě využívali jejich – dnešní terminologií řečeno – občanské vybavenosti. Tato tradice pokračovala i později po Hlávkově smrti, kdy Lužany sloužily jako letní rezidence prezidentů České akademie věd.

Škoda, že už nemůžeme zalistovat ve ztracené knize hostů vyhlášené Brčkovy hospody a vinárny na Pohořku! Nalezli bychom tam nejedno slavné jméno. Ale jak se traduje, podpis Jaroslava Vrchlického bychom v ní hledali marně – jeho autogram se prý skvěl na spodku jedné z židlí v lokálu. Neméně oblíbený býval „Hostinec U legionáře“, proslulý výtečnou kuchyní. Na tu nedal dopustit Josef Bohuslav Foerster (do Lužan zajížděl pravidelně od svého zvolení prezidentem ČAVU v r. 1932), z manželů Kripnerových se časem stali jeho osobní přátelé. Svědčí o tom životopisná kniha s věnováním a také hojná korespondence, z níž citujeme:... „Léta lužanská jsou za námi jako krásný souladný akord, do něhož bohužel dopadalo každým rokem více disonancí. Ve vzpomínce mizí bolestné a stinné, zůstalo jen světlo, v němž stojí i Vaše postavy milé a netknuté. Moje paní i já pozdravujeme Vás oba, milí manželé, v srdečné oddanosti a úctě. Váš Foerster.“ (leden 1944). O něco dříve, ještě ve třicátých letech, vyfotografoval syn Kripnerových Mistr před rodinnou provozovnou; pozadí symbolicky tvoří Hlávkův rodný domek. Jako nadšený amatérský malíř si J. B. Foerster kromě mnoha partií z Lužan a Pošumaví vymaloval i kvetoucí Kripnerův dvoreček. Dostaveníčko, kterým dne 31. července 1932 váženého hudebního skladatele přivítal k pobytu v Lužanech zpěvácký spolek Skála se svým sbormistrem Josefem Borovičkou, měsíc nato Mistr oplatil návštěvou koncertu Skály v Přesticích. Při této příležitosti přijal čestné členství spolku a věnoval mu nově napsaný sbor „Byl's s kotvou miliónů“, jehož originál patří k nejvzácnějším pokladům z archivu Skály.

*Zdroj: Ročenka Domu historie Přesticka za rok 2001,
Věra Kokošková*

TANEČEK

V minulém čísle občasníku jsme vám slíbili v článku o Lužanské hoře – Tanečku – informaci o tom, jak pověst o Tanečku inspirovala Antonína Dvořáka. Článek byl uveden v roce 1939 ve Sborníku Pod Zelenou horou, ročník VIII. č. 2, zde otištěno z „Časopisu turistů“ se svolením autora i redakce.

LUŽANY, KDE VZNIKLA DVOŘÁKOVA OPERA „ČERT A KÁČA“

RNDr. Karel Hlávka

Mnohá zajímavá místa naší vlasti mají kromě krajinného rázu i svoji kulturně historickou náplň. Širší veřejnosti mnohdy neznámou, ale zajímavou a důležitou. Byly to určité vlivy, buď společenské, sociální, národní nebo historické, které vedle přírody a kultury kraje v takových místech působily na ducha těch jedinců, kteří zde prodlévali, třeba i jen krátký čas, a jejichž tvůrčí síla inspirovaná oněmi místy pak tvořila důležité prvky a hodnoty národní kultury. Někdy dokonce dala vzniknout celým dílům, významným pro vývoj národního ducha a umění.

Takových míst je mnoho a turisté je rádi navštěvují, jsouce podmaňováni jejich prostředím, a to i v těch případech, kdy v příslušných průvodcích nebývá dostatek podrobných informací. Turisté pocítujíce toto prostředí, obdivují se jeho přírodě i památkám, ale vzpomínají i práce těch, kdož zde buď tvořili, nebo ovlivnění oněmi místy, zanechali národní díla, z nichž národ žije a udržuje se. Takové vzpomínky jsou vždy milé a vděčné. Nutno je zachovávat a všteřovat i budoucím generacím, zvláště podávají-li turistické příručky nebo průvodci jen suchá časová data, která i když neunaví, brzy se zapomínají, postrádající někdy i životnosti.

Jedním z takových míst jsou Lužany, o nichž jako o Slavínu české kultury bylo vzpomenu loňského roku v 10. sešitě tohoto časopisu. Do Lužan pravidelně jezdíval mistr dr. Antonín Dvořák, jsa hostem presidenta české akademie dr. Josefa Hlávky. Dvořák zde více čerpal některé podněty pro své práce než tvořil. Lužany jako prostředí českých výtvarníků své doby ovlivňovaly tohoto genia v několika směrech. Není možno krátce vypsát Dvořákův poměr k Lužanům. Dnes však v době, kdy byla v našem Národním divadle nově nastudována opera „Čert a Káča“ a v květnu, měsíci to Dvořákova skonu, zalétají vzpomínky na tohoto mistra i do Lužan.

V Šourkově podrobném životopise dr. Antonína Dvořáka se dočteme, že dlel v roce 1898 v Lužanech od 28. 8. do 2. 9. Předtím pracoval v květnu o definitivní partituru své opery až do konce června na Vysoké u Příbrami. Od 16. 9. pak pracoval v Praze a 29. 9. ukončiv svoje dílo, zadal je Národnímu divadlu.

Dvořák původně zamýšlel napsat svoji operu „Čert a Káča“ pod titulem „Ovčák“. Toto zajímavé téma bylo již dříve v pohádkách zpracováno Boženou Němcovou a Josefem Kajetánem Tylem.

Proč toto téma Dvořáka zaujalo? Jezdíval po řadu roků do Lužan, kde dlíval v létě nebo na podzim ve společnosti básníků J. Zeyera, J. Vrchlického, V. Sládka, archeologa prof. Dr. Piče a druhé Hlávkovy choti Zdeňky. S nimi hovořival o svých programech a pracích. V zámeckém parku se v altánech a při večerních hovorech mnoho mluví-

valo o lužanském kraji, jeho folklóru a pověstech.

V r. 1895 dlel Dvořák v Lužanech s členy českého kvarteta. Zvláště s prof. Wihanem a Sukem byl v srdečných vztazích. Bylo to po cestě Šumavou, když se mluvilo o tématu „Ovčák“. Tehdy paní Zdeňka a prof. Dr. Pič, který prokopával mohyly v okolí Lužan, ve Vlčí a v Nezdicích a studoval i nedaleký vrch Tuhošť a hrad Skálu, nadhodili Dvořákovi pověst o čertu a Káče. Tato pověst byla totiž na Lužansku silně tradována.

Dvořák zaujat pověstí, sháněl se po ní jednak po lužanské vsi, jednak v Nezdicích, malebné více pod Lužanskou horou, a konečně v Příchovicích, které tehdy byly majetkem hraběte Schönborna, a v nichž nedaleko pěkného barokního zámku ještě stával dobový ovčín, v němž byl zaměstnán panský ovčák, který tehdy v širokém okolí léčil nemocné lidi a hlavně napravlval zlamaniny. Tak uzdravil prý i jednoho z hrabat Schönbornů. Příchovický ovčín byl za pozemkové reformy zbořen. V Lužanech se však dodnes zachoval empirový ovčín, kde ještě po smrti Hlávkově žil starý ovčák, jeden z posledních svého typu, dobře vystižený prof. J. Obrovským, který jej zvčnil jako mladý malíř. Autor byl tehdy odměněn cenou a obraz byl zakoupen pro galerii v Rudolfinu.

Pověst o čertu a Káče souvisí s Lužanskou horou. Ta leží jihovýchodně od Lužan, jsouc odtud dobře přístupna. Je to dominující vrch (kóta 491, list spec. mapy 4150), popsany na mapě jako Zelená Hora, ale v kraji dobře známá jako hora Lužanská, protože patří k lužanskému panství. Nad své okolí vyniká o 150 m. Prof. Dr. Pič na svahu k Lužanům prokopával několik mohyl z mladší doby železné. Těsně pod vrcholem hory je obdélý val, podobný náspu. Z vrcholu hory, který ještě za Dvořákových časů nebyl zarostlý vysokým lesem, býval daleký rozhled do údolí Úhlavy. Hlávka zde také vystavěl milou dřevěnou chaloupku, která bývala na výletech cílem zámeckých hostů a též Dvořáka a vzpomenuých básníků.

Na vrcholu hory zbyla po třetím rakousko-uherském vyměrování vídeňského vojenského zeměpisného ústavu triangulační věž, ovšem již zaniklá, jejíž stopy základů jsou dodnes patrné. A právě v těchto místech se říká „Na tanečku“. Sem je lokalizován děj pověsti o hospodě, Káče, čertu a ovčákovi, kterou Dvořákovi v nedaleké chaloupce vyprávěl i lužanský hajný J. Balín, jehož denní pochůzky lesem vedly vždy přes „Taneček“. Podle pověsti tam stála hospoda, v níž se slavívala posvícení, navštěvována z blízkého okolí, hlavně z Lužan, Nezdic, Zeleného a Vlčího. Do této hospody přišla kdysi i Káča, dívka toho typu, jak je charakterizována v opeře. Silná, zlostná, s níž nikdo nechtěl tančit, bez naděje na vdání. Ve zlosti nad svým neúspěchem u tanečníků zaklela, že „třeba i s čertem by se zatočila“. Po zaklení, bylo okolo půlnoci, vkročil do místnosti myslivec místním lidem neznámý, který s Káčou divoce protančil celou hodinu. Káča si libovala, že je to jinačí pán, než jsou zdejší, ba dokonce „lepší“ než pan správčí ze zámku. Zavdala si s myslivcem, zatančila nové divoké kolo, a když na věži lužanského zámku bila hodina s půlnoci, propadla se celá hospoda do země.

Od té doby prý se zde říká „Na tanečku“. Konec této původní historie je poněkud odchylný od děje v opeře, kde se propadla do pekla jenom Káča s čertem, za nimi pak skočil ovčák.

Tato pověst Dvořáka zaujala. Hlávková choť paní Zdeňka i Zeyer navrhovali mistrovi zhudebnit tuto pověst, kterou pak A. Wenich zpracoval se zřetelem na B. Němcovou, Tyla a operu podle potřeby. Dvořák, který se

pokračování z minulé strany

o podobné pověsti vždy zajímal, pátral po nich v Lužanech, kde byl znám jako jeden ze zámeckých hostů, který jako milovník holubů a který náležitě jsa respektován, dostal se tak do selských a deputátnických chalup.

Dvořák chodíval poslouchat i vesnickou lužanskou muziku, hrávající zvláště o poutích, které se tradičně slavily, hlavně na podzim, a to i v zámku u Hlávků. I na tyto pouti Dvořák rád jezdil. Bývaly veselé. Na jedné slyšel v hostinci „U Kolářků“ hrát partu místních muzikantů, známou v širokém okolí pod názvem „Šustíci“. Bývali to jednak zaměstnanci velkostatku, jednak zedníci, pracující dříve pod Hlávkou i daleko ve Vídni, kde např. pracovali na stavbě Dvorní opery, nebo v Černovicích na Bukovině na stavbě residence řeckovýchodního archimandrity. Hlavním kádrem této kapely byla zednická Šustikova rodina. Hrávali svoje skladby vlastní úpravy a harmonizace. Bývaly to veselé a melodické valčíky a polky a jiné oblíbené tance, z nich se bohužel, pokud je známo, nezachovala tištěná ani jedna. Mezi jinými hrávali i v kraji oblíbený valčík. A tohoto valčíku použil i Dvořák a upravil jej pro první jednání opery „Čert a Káča“, a to jako valčík v posvícenské scéně ve vesnické hospodě. Je to pěkný valčík, který tančí na divadle sbory a touže chutí od podlahy tak, jak jej tančili a snad ještě tančí v kraji, pokud se ovšem nehrají „moderní“.

Dvořák také převzal z Lužanska árii ovčáka Jirky. Je to stará ovčácká píseň pěkné, lyrické melodie ("Já ubohej ovčáček ztratil jsem tři ovce, když jsem musil stádo pást na zelené louce. Šla tamtudy po cestě jedna krásná paní, měla šaty hedvábný, prášilo se za ní.").

Je těžko říci, jaký měl tehdejší život v lužanském zámku vliv na skladbu. Je jisto, že postava Káči i jiných byla prodebatována s paní Zdeňkou a Zeyerem. Pojetí patrimoniálního života na zámku, líčeného v opeře, zdá se, že bylo ovlivněno i lužanským prostředím, kde se dlouho udržovala určitá tradice těch, kdo dříve sloužili na panství v době, než je Hlávka koupil od barona Ringhofera, totiž ještě za časů kněžny Kinské a hraběte Schönborna.

Srovnání děje celého třetího jednání opery s okolím Lužan a příchovického zámku s jeho zaniklým ovčínem a císařskou silnicí z Přestic do Lužan budí dojem, že byl Dvořák inspirován též i po stránce topografie míst, které mnohokrát navštívil a prochodil. Bylo zvykem, že hosté v Lužanech navštěvovali zámeckou věž, skýtající daleký rozhled. Dívá-li se kdo z této vysoké věže směrem k Přesticím a Příchovicům a slyšel-li v opeře líčení jízdy ovčáka do zámku ke kněžně, neubrání se dojmu, že sleduje cestu z Příchovic do Lužan po přeštické silnici. Když jezdil Hlávka nebo jeho sestra a jejich hosté kočárem z Přestic do Lužan a čekávalo-li se na ně, byli vyhlíženi vždy z věže. A tak zpívá-li kněžnina komorná árii „Na silnici vždy hledím stále, zdá se mi, že v dálce vidím, v kotoučích jak prach, se zvedá...“ a pak „ke bráně už zatáčeji...“ zdá se, že Dvořák měl na mysli topografii lužanského zámku s jeho okolím a příchovického ovčínu.

Kdo znal Hlávkovy Lužany, těžko se ubrání dojmu, že měl Dvořák na mysli topografii samého zámku, kde dlíval. Např. umístění balkonu v opeře, z něhož mluví kněžnin maršálek k lidu, oznamuje mu zrušení roboty, mimoděk připomíná lužanský balkon, který byl místem, kde se shromažďovali zámečtí hosté, chtěli-li přehlédnout prostranství před zámkem a shlédnout např. dožínkové shromáždění. Býval přítomen i Dvořák. Bývaly to milé

chvilky, zvláště v době těchto tradičních dožínků, při nichž na prostranství pod balkonem zpívali, hrávali a tančili zaměstnanci všech dvorů a jiní.

Není místa na širší vzpomínky. Budiž jen vzpomenu alespoň těch okolností, které souvisely se vznikem „Čerta a Káči“ a měly vztah k autoru této opery a lužanskému prostředí. Kdo dnes navštíví Lužany, najde milou, čistou vesnici se starým parkem na Úhlavě plným tiché elegie, v němž stále stejně šumí houšť starých korun stromů a hučí jezy u ostrova Loužku právě tak, jako šumívaly Dvořákovi, Zeyerovi, Vrchlickému, Sládkovi a Sukovi, kteří zde nacházeli nejenom místa klidu a odpočinku, ale i nových podnětů ke své tvorbě a posily k novému životu.

A takovým místem mohou být Lužany všem, kdo sem zavítají třeba i na krátkou dobu.

Empírový ovčín v Lužanech

Srub na Tanečku okolo roku 1900

Zámek Josefa Hlávky v Lužanech

bude v roce 2023 mimořádně zpřístupněn veřejnosti v těchto dnech:

5. 7. 2023 – 9. 7. 2023

středa - neděle

29. 8. 2023 – 3. 9. 2023

úterý - neděle

9. 9. – 10. 9. + 16. 9. – 17. 9. 2023

víkendy - Dny Evropského dědictví

Otevírací doba: 10⁰⁰ hod – 17⁰⁰ hod

Vstupné: 50,- Kč běžné

30,- Kč snížené (důchodci + studenti)

600,- Kč jubilejní rodinná vstupenka – součástí je publikace „Hlávkovy Lužany“

1973 – 1. část

Volební závazky – realizace

Závazek č. 1. Výstavba obchodního domu v Lužanech
Zde se předpokládalo zahájení v roce 1973 – sice se začalo, ale až v druhé polovině roku a to z důvodů, že nebylo schváleno ONV stavební povolení z různých technických příčin. Jako druhý důvod – napřed se musely zbourat 2 staré rodinné domky a to čp. 39 majitel Dobiáš, který dostal na výměnu domek čp. 52 (na bývalé cihelně). – Druhý domek čp. 73 majitel ŠSP v Lužanech, obýval Zdeněk Janeček se svou starou matkou, zaměstnanec ŠSP nemohl se dříve vystěhovat. Na tomto místě bude stát zčásti nový obchodní dům. Začalo se v září 1973 a bylo celkem odpracováno 1657 brigádnických hodin zdarma a hodnota díla koncem roku 1973 činí zatím 84 134 Kčs a práce budou pokračovat zvýšeným tempem v r. 1974.

Závazek č. 2. Adaptace budovy MNV a umístění pošty v něm byl ONV z volebního programu vypuštěn a bude zařazen znovu v novém příštím období volebního programu.

Závazek č. 4. Ústřední vytápění školy, přívod z kulturního domu, zde už se také začalo s přípravnými pracemi.

Závazek č. 6. Kanalizace podél zdi u rezervace
Tato akce byla rozvržena na 2 roky a v r. 1972 byla splněna na 2/3 a v r. 1973 odpracováno celkem 846 hodin, hodnota díla je 56 767 Kčs. Akce je dokončena v hodnotě 145 000,- Kčs.

Závazek č. 7. Byla provedena další část kanalizace v obci, bylo zde odpracováno 390 brigádnických hodin – hodnota díla 39 000,- Kčs.

Neinvestiční část – zvelebení obce

To jsou práce na rodinných domech provedených majiteli těchto domků (úprava předzahrádek, natření žlabů, plotů, fasády a různé) po celé obci. Zde bylo odpracováno celkem 43 110 hodin brigádnických.

Výstavba obce

Rozestavěné domky u ovčína Konůpek V., Petrželka V. – na Plajtovně – Novák Vlad., Hrach V., Šalom Jos., Mašat Jaroslav. Na zahradě u rodičů Červený V. čp. 21 a Kožíšek V. čp. 18. Ke Skočicům Ing. Bořil Jiří. Dokončené stavby Hodan V. čp. 144, Bartoník čp. 48 – obec má koncem roku 144 čísel popisných a 585 obyvatel.

Tykvar Josef, bývalý zemědělec čp. 30, na své kůlně při státní silnici, která jako poslední v obci ještě měla slaměnou krytinu (došky) vyměnil zde na krytinu plechovou.

Na přejezdu železniční trati, silnice na Dlouhou Louku bylo zřízeno ČSD v polovině roku 1973 automatické světelné signalizační zařízení bez závor. Tímto se usnadnila práce v železniční stanici Lužany, protože na každý vlak se musely tyto závory spouštět i zvedat ručně z této stanice.

Pohyb obyvatelstva

Zemřeli: 21. 4. 1973 Stehlíková Anna čp. 103 stáří 87 roků

5. 10. Skála Karel čp. 106 stáří 54 roků

26. 10. Benedikt Jan čp. 87 stáří 80 roků

Narodili se: Pelíšek Tomáš čp. 130

Jílková Marcela čp. 126

Holovský Vlastimil čp. 111

Štětina Jiří čp. 9

Jana a Alena Wojnarovi čp. 2

Doležal Martin čp. 15

Do stavu manželského vstoupili:

Josef Doležal čp. 15 dne 16. 2.

Marie Křenová čp. 78 dne 26. 10.

Anna Zemanová čp. 4 dne 30. 11.

Švyhla Jaromír čp. 1 dne 30. 6.

Zlatou svatbu oslavili v roce 1973:

Manželé František a Barbora Levorovi čp. 69

Manželé Jan a Josefa Benediktovi čp. 87

Významnou stavební akci v letošním roce u ŠSP byla adaptace bývalé „černé a červené“ kůlny ve dvoře na sklad hnojiv. Ze strojního vybavení byla pro zlepšení technologie sklizně zakoupena německá samohodná řezačka E – 280 používaná pro sklizeň kukuřice na siláž a sklizeň slámy po kombajnech a jiné. Dále byl zakoupen nový traktor Z 8011 pro těžké polní práce a orbu.

Životní úroveň

Píši o životní úrovni v kronice každý rok a nerad opakuji to, co jsem už jednou napsal. Také XIV. sjezd KSČ má ve svém programu neustálé zvyšování životní úrovně a to se stále znatelně projevuje i na socialistické vesnici.

Někteří mladí lidé v obci dnes už to mají za samozřejmost mít auto a jiné lepší věci, kterým se ještě ne v dlouhé minulosti říkalo přepych.

S. Štrougal, předseda vlády ČSSR, hovořil před koncem roku 1973 o tom, že v ČSSR už v roce 1975 v průměru bude mít každá 6. rodina vlastní auto. Není tomu jinak ani v naší obci. Dnes už není velký rozdíl mezi naší obcí a menším městem, vždyť u nás v obci je možno se i kulturně vyžít, vždyť v našem novém kulturním domě už účinkovali i televizní esa současné doby.

Zahrály nám zde i ostravské „Buřinky“ a musel se tento pořad znovu opakovat za 14 dní, protože se všichni do velkého sálu kulturního domu nedostali při prvním představení – bylo dávno předem vyprodáno a bylo zde mnoho posluchačů i ze širokého okolí. Karel Hála se svým souborem zde vystupoval, Šimek a Sobota zde provedli estrádní pořad a jiní další.

Už mnoho rodinných domků v obci má svůj vlastní vodovod i ústřední topení. Lidé při státní silnici skoro soutěží o vzhled svých rodinných domků a předzahrádek.

Potřebujeme jenom mír, Evropu bez válek a životní úroveň bude určitě stále stoupat i v naší obci.

Obchody: Koloniál

V této prodejně byl celkem obrat za rok 1973 1 373 815,- Kčs a je to méně o 189 816,- Kčs než v r. 1972 a jako důvod uvádím, že je to tím, že byly z této prodejny převedeny do prodejny masa v obci všechny výrobky masného průmyslu od července roku 1972.

Prodejna masa

Zpráva o této prodejně masa v Lužanech, kterou zásobuje „Jednota“, nebyla ještě nikdy v kronice obce uvedena. Ale když od poloviny roku 1972 byly přeřazeny všechny výrobky masného průmyslu (tj. všech konzerv a uzenin, salátů) z prodejny Koloniál do prodejny masa, považují za nutné počínajíc rokem 1973 každoročně uvést zprávu i o této prodejně masa, protože se zde určitě zvýšil obrat.

Tato prodejna masa se nachází v soukromém domě čp. 21, bývalého řezníka a uzenáře Josefa Ungermana, který si tento dům i s prodejnou vystavěl už za I. republiky. Po smrti J. Ungermana a smrti jeho paní vedla a dosud vede tuto

prodejnu jeho dcera paní Marie Červená, jako jediná prodavačka a zároveň vedoucí v jedné osobě. Za rok 1973 byl celkový obrat v této prodejně 531 269,- Kčs.

Restaurace „Jednota“

Překonala znovu svůj loňský rekord a vytočilo se zde 1 492 hl piva, to je více o 50 hl než v roce 1972 a celkový obrat zde byl 975 531,- Kčs a je to více o 54 290,- Kčs než v roce 1972. Je to tím, že jsou zde konány časté taneční zábavy a jiné kulturní akce za hojně účasti návštěvníků i přespolečníků. Restaurátorem je pořád Karel Sýkora z Lužan čp. 79.

Textil

Zde nastala změna ve vedení prodejny. Paní Malá z Přestice odchází na jiné pro ni vhodnější místo v prodejně v Přesticích a na místo do prodejny textilu v Lužanech jako jediná prodavačka a i vedoucí této prodejny přichází od 6. září 1973 paní Mračková Zdenka čp. 15. Celková tržba za rok 1973 zde činila jenom 473 100,- Kčs a je to méně o 190 000,- Kčs než v roce 1972. Důvody jsou různé, lidé dnes už kupují jenom to, co právě potřebují – nákupní horečky přestaly vůbec a to už tak bývá, když je zboží dostatek a není žádná panika, že bude měna, tak se nakupuje rozvážně a raději si ukládají na vkladní knížku, což registruje státní banka Československá neustálý růst peněžních vkladů ve všech krajích republiky.

Zase se prodává zimní zboží, brzy před koncem sezóny, jenom určitou dobu se slevou až 50 % a letní zboží je také tak prodáváno, a na to čekají důchodci a ostatní šetrní lidé.

Svaz požární ochrany

Stav členů na konci roku – 89 členů z toho 2 ženy a 13 přispívajících. Výborových schůzí bylo konáno 12, mimořádných bylo 10, členské 2. Předseda Jaroslav Zalabák 139, velitel Pěchouček František 113, pokladník Levora.

Požární vozidlo bylo po celý rok udržováno v pojízdném a akceschopném stavu, neboť na pojízdném vozidle záleží dobrá pohotovost požární jednotky.

Byl proveden generální úklid před i v okolí požární zbrojnice. Byla provedena úprava omítky a obílení zbrojnice, natření žlabů a vrat. Tyto práce bylo nutné provést, protože SPO v Lužanech bude slavit v tomto roce 90. výročí založení sboru a zároveň se přihlásil do soutěže o nejlepší požární zbrojnici.

Dvakrát do roka byly provedeny preventivní prohlídky po celé obci. Při těchto prohlídkách byly zjištěny v některých případech menší závady, které majitelé domků po upozornění ihned odstranili, protože i z malých závad bývá někdy velký požár.

Dále byla provedena prohlídka v prostorách ŠSP a zde bylo zjištěno celkem 33 závad, z nichž některé byly i vážnějšího rázu. Byly sepsány protokoly o odstranění těchto závad a provedena znovu kontrola – aby bylo všady vše v nejlepším pořádku.

Jako novinka bylo ustavení žákovského družstva – bylo přijato celkem 10 žáků, kteří jsou seznamováni s požární výzbrojí a výstrojí. Mládež má o tuto techniku zájem, a tak po dohodě s výborem PO a naším členem s. Petružálkem, který jest požárníkem z povolání, jim byla umožněna exkurse přímo na VPÚ v Plzni. Někteří hlídali ve žních obilí při trati. Je to mladá generace, která zaujme později místa ve sboru po odchodu těch starších.

Dvakrát do roka byl proveden po celé obci sběr železného šrotu, za který sbor dostal 1 520,- Kčs.

V roce 1973 požární družstvo vyjelo celkem k 6 požárům. Velký požár 2 stohů slámy ve večerních hodinách v obci Zelené – zde se sjelo hodně požárních sborů z okolí a bylo nutné provést dlouhé vedení 2,5 km z rybníka „Henykarov“. Nakonec splnil své poslání cisternový vůz PS Přestice.

Další požár koncem listopadu právě o půlnoci vznikl samovznícením briket v kůlně Fr. Kozáka v Lužanech čp. 97. I zde museli požárníci vynaložit hodně úsilí, aby požár zlikvidovali. Při tomto požáru zasáhli i z PS Přestice.

Na střechu budovy školy bude zapojena jiná více slyšitelná siréna, protože současná siréna CO (*civilní obrany*) je málo slyšitelná.

V roce 1973 přibyli další 3 členové, a to Fr. Červený ml. a jeho manželka Eva Červená, t.č. tajemnice MNV a Hrabík Josef st. čp. 83.

Členové PO odpracovali na údržbě požární zbrojnice 250 hodin, na údržbě požární techniky 170 hodin, u ŠSP při žňových pracích 462 hodin a u MNV na akci „Z“ výstavba kulturního domu 203 hodiny.

V roce 1973 byly konány 4 kulturní akce a oslavy 90. výročí založení sboru. Pokladní hotovost na konci roku je 8 852,- Kčs.

Český svaz požární ochrany v Lužanech pořádá v neděli 22. července 1973 oslavy 90. výročí založení dobrovolného požárního sboru v Lužanech.

Program:

Sobota 21. 7. – 11 – 18 hod. výstavka M. J. ČSPO v přísálí kulturního domu

Neděle 22. 7. – 7 hod. slavnostní budiček

8 hod. vítání hostů před kulturním domem

9 hod. slavnostní schůze M. J. ČSPO v kulturním domě

12 -13 hodin společný oběd v místní restauraci

14 hod. slavnostní pochod požárních jednotek a přehlídka požární techniky, odchod od váhy

15 hod. cvičení žáků a poplachové cvičení požárního sboru

15.30 hod. zahájení slavnostního odpoledne předsedou MNV a ONV na lukách

18 hod. taneční zábava – po celou dobu oslav vyhrávala hudba M. J. ČSPO v Lužanech dechovka „Lužanka“

Na toto významné výročí byly pozvány všechny okolní sbory, též i VPÚ Plzeň. Zároveň byli pozváni všichni bývalí členové sboru, kteří se postupně z naší obce odstěhovali.

Výstavku u příležitosti 90. výročí vzniku ČSPO v Lužanech podle prezenční listiny navštívilo 260 občanů místních i pozvaných hostů, a že se výstavka líbila, svědčí i časté písemné pochvalné uznání při podpisu prezenze. Výstavka byla vzorně uspořádána a to zásluhou Matěje Kasla a Karla Budka ml. čp. 108 v kulturním domě.

Slavnostní pochod požárních jednotek – odchod od váhy ve 14 hodin se zastavil u pomníku padlých z I. světové války. K uctění památky byl zde položen věnec a předseda MNV s. Toman zde učinil projev. Po projevu průvod pokračoval dále k rybníku.

U řeky pod rybníkem byly už předem zbudovány makety, které po zapálení znamenaly velký požár.

Po zahoukání sirény přijel jako první sbor domácí. Jako druhý přijel SP Přestice a jako třetí přijel VPÚ Plzeň, který předvedl ukázkou hašení požáru nejnovější současnou technikou. Počasí nebylo zrovna příznivé, střídavě oblačno a večer, když už se konala taneční zábava, po 20. hodině přišla silná bouře.

pokračování příště

OCHOTNICKÝ KROUŽEK

První polovina roku 2023 byla pro všechny členy ochotnického kroužku velice náročná. Hned po Novém roce jsme pokračovali v nastudování hry Brouk v hlavě, protože za dva koronavirové roky toho v hlavách moc nezbylo :-). Dokonce jsme nazkoušeli obě alternace, a tak jsme se mohli vystřídat při dvou představeních – ve Vřeskovcích 11. února a v Chlumčanech 1. dubna 2023. Zatím jsme tuto hru dočasně vyřadili z našeho repertoáru a začali se věnovat novému tématu – představení pro rodáky v roce 2024. Po několika návrzích jsme došli ke kompromisnímu řešení a připravíme, nebo spíše obnovíme, hru Dívčí válka. Jednak je to kratší divadelní hra, vhodná právě pro podvečerní program pro rodáky, a jednak byl o tuto hru zájem i v okolních obcích.

Další zájem, tentokrát mezi lužanskou mládeží, byl o konání Staročeských májů. Vzhledem k tomu, že se posledně zvolená královna májů ještě nevдалa, mohly být uspořádány jen tzv. „malé Máje“. Nesměla chybět mezi mládeží oblíbená Česká beseda, a tak jsme hned po Novém roce rozeslali pozvánky pro potenciální mladé májovníky. Sešlo se celkem 24 tanečníků, kteří se od února 2023 začali pravidelně scházet každou neděli. Českou besedu zvládli bravurně, což předvedli i na májové veselici, kterou jsme uspořádali v sobotu 13. 5. 2023 v sále KD v Lužanech. Předcházelo tomu ještě zvaní občanů v Dlouhé Louce, které se uskutečnilo v sobotu 6. května, někteří svou pouť po Dlouhé Louce zakončili na pouťové zábavě v místním kulturním domě.

V pátek 12. 5. se májovníci sešli v hasičské zbrojnici, kde společně ozdobili májky pro děvčata a májky, které ozdobily příjezdové cesty do Lužan.

Samotný průběh Staročeských májů byl započat budíčkem, kdy chlapci za doprovodu harmonik obešli celou obec a v 8,00 hodin začali již společně s děvčaty navštěvovat jednotlivá stavení. Obyvatele pozvali na májovou veselici a tam, kde bydlel některý z májovníků, došlo i na pěknou lidovou písničku, při které si všichni přítomní zatančili. V mnohých domácnostech nechybělo občerstvení, za což všem moc děkujeme.

Večer jsme se pak společně sešli v kulturním domě, kde ve 20,30 hod. byla májovníky zatančena zmiňovaná Česká beseda.

Nechybělo i poděkování všem, kteří pomohli zorganizovat a nacvičit besedu, jmenovitě: M. Szlachtové, V. Petrželkové, J. Týrové, H. Lindnerové, V. Koukolíkové a P. Kozinové. Bez jejich vedení a záskoků při trénincích by to prostě nebylo perfektní. Díky patří i V. Petrželkovi st. a J. Havránkovi za doprovod při budíčku. Májová veselice byla velice povedenou akcí také díky kapele Přestická šestka pod vedením J. Šimůnka, o půlnoci došlo na společné zpívání s kapelou a V. Petrželkou a všemi přítomnými přímo na sále. Průběh celého dne zaznamenával fotograficky p. M. Janoch, večerní předtančení p. T. Liška a videozáznam poskytl p. P. Kučera. Všem moc děkujeme.

Na závěr je nutno podotknout, že všechny kroje, které mládežníci oblékli, byly nově ušity od švadleny paní Adámkové z Příchovic. Rozhodli jsme se pro jejich zhotovení po zkušenostech z minulých let, kdy jsme si půjčovali kroje nejdříve z půjčovny v Plzni, poté z Chotěšova nebo Plánice, a kroje byly ve stále horším a horším stavu. Chtěli jsme, aby kroje byly jednou pro vždy naše pro tuto krásnou tradici Májů, kterou nám závidí široké okolí. Dovolili jsme si požádat Obec Lužany o dotaci, protože celkové náklady se vyšplhaly na 80 tisíc korun. Šanci na ušití krojů jsme využili za minutu dvanáct, protože sehnat kvalitní látky vhodné na kroje bylo po koronaviru, kdy mnozí ukončovali výrobu, pro švadlenu velice těžké. Nejtěžší bylo sehnat látky na pánské vesty a kalhoty, i vhodné knoflíky či látky na šněrovačku či zástěru. Ale povedlo se, a my tímto chceme paní Adámkové ještě jednou moc poděkovat a děkujeme také Obci Lužany, která nám na tyto kroje poskytla dotaci ve výši celkových nákladů, tj. 80 720,- Kč.

Vraťme se ještě do února, přesněji do pátku 24. 2. 2023, kdy jsme pořádali Divadelní a kostýmový bál. Jako každý

rokem nám vyhrávala Přestická šestka. Na sále se po 20. hodině začaly scházet maskary, některé měly dokonce i hudební představení. A tak jsme mohli postupně vidět Teletubbies, Pata a Mata, pohádku Tři veteráni se živou produkcí, zuby, kočky a myši, nebo klauny. Masek se na sále sešlo opravdu velké množství, že se při promenádě ani nemohly vejít. Nechyběl prodej tyčinek, věnečků a dámská volenka.

Před půlnocí byly vyhlášeny nejlepší masky, které tentokrát vybírala nezávislá porota ve složení náhodně vybraných návštěvníků bálu. Tentokrát byly na 1. místě zuby, 2. místo obsadily kočky a myši, 3. místo Pat a Mat, 4. místo klauni, 5. místo Asterix a Obelix s družinou, 6. místo pastelky. Velice kladně bylo hodnoceno vystoupení lužanských a dlouholouckých kluků s pohádkou Tři veteráni, kteří sice na bále nedostali žádnou cenu, ale byli dodatečně oceněni na pobálovém sezení v sobotu 25. 2. Oceněno bylo nejen provedení celé masky, živá hudba, ale hlavně jejich kreativita, která nás překvapuje snad každým rokem.

V květnu jsme si všichni společně připomněli smutné výročí. V sobotu 13. 5. 2023, kdy se konaly Staročeské máje, tomu bylo 20 let, kdy odešla naše skvělá ochotnice a režisérka Maruše Borová. Společně jsme se ve čtvrtek 11. 5. sešli u jejího hrobu v Přesticích, položili květinu a zapálil každý z nás jednu svíčku. Následovalo společné posezení v restauraci V háječku.

Další akcí, které jsme se zúčastnili, byly oslavy 140. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Lužanech. V sobotu 27. 5. 2023 jsme se v obecním sadu u fotbalového hřiště dobově oblékli, postavili stavení, tedy jen kulisy :-)) a předváděli jsme dobové hašení ohně plátnými vědry a konví. Sice jsme byli za naši snahu od statkářky odměněni vínem a koláčky, ale požár se nám nepodařilo uhasit a musela přijet historická stříkačka tažená koňmi. To samé představení jsme pak opakovali ještě v sobotu 17. 6. 2023 společně se ženami ze Štěpánovic při oslavách 110. výročí založení místního SDH.

Poslední akcí před prázdninami bylo pořádání oslavy Dětského dne. Ve spolupráci s Obecním úřadem v Lužanech a sborem dobrovolných hasičů jsme na hřišti TJ Sokol Lužany, respektive v jeho nejbližším okolí, uspořádali odpoledne plné úkolů pro děti, tentokrát na téma Cesta kolem světa. Na jednotlivých stanovištích mohly navštívit Brazílii, Mexiko, Itálii, Česko, Havaj a další státy. Cesta je vedla až k lesu Řípec. Po návštěvě všech stanovišť čekalo na děti poslední zastavení – opékání špekáčků. Děkujeme všem mládežníkům za jejich pomoc na jednotlivých stanovištích a všem zúčastněným za poskytnuté věcné dary. Závěrečným bonusem byla pro děti jízda na koni nebo poníkovi, kteří za námi přijeli se svými majitelkami z Vítouně.

Na dalších stránkách naleznete fotky z Divadelního bálu a ze Staročeských májů. Ve větší míře jsou k vidění na webových stránkách obce v sekci Fotogalerie.

OCHOTNICKÝ KROUŽEK

OCHOTNICKÝ KROUŽEK

TANEC ČESKÁ BESEDA

Tanec „Česká beseda“ byl sestaven v roce 1862–1863 na podnět spisovatele Jana Nerudy zemským tanečním učitelem Karlem Linkem z některých charakteristických národních tanců. Z původních lidových písní, provázejících tyto tance, k ní sestavil hudbu hudební skladatel a pedagog Ferdinand Heller, spolumajitel hudební školy s Bedřichem Smetanou. Původně byla určena jako salonní tanec ve formě čtyřlky pro čtyři páry stojící proti sobě. Česká beseda má čtyři díly, každý z nich dvě části. První část je v 3/4 taktu, ta druhá ve 2/4.

Skládá se z několika českých národních tanců, jako jsou třeba polka, rejdivák, obkročák či kalamajka, z nichž jsou sestaveny taneční figury.

Poprvé se tancoval na plese v pražském Konviktu 11. listopadu 1863. Tančilo jí 24 párů, mezi nimi i Bedřich Smetana a Jan Neruda.

Tanec Česká beseda byl velmi dobrým pomocníkem v boji za národní uvědomění v době Bachova absolutismu a jeho význam jako skutečně národního tance dosvědčuje to, že se stal ze salonního tance, jak byl původně zamýšlen, tancem lidovým a přetrval prakticky nezměněn a tancuje se dodnes po celé republice. Ještě v šedesátých letech minulého století se učil i v tanečních. Název „Česká beseda“ převzalo i mnoho krajských spolků v zahraničí a mnoho z nich, hlavně v Americe, tento název stále užívá.

Tancoval se i v dobách nejtěžších, za obou světových válek a hlavně jako výraz radosti po jejich ukončení. Největšího rozmachu dosáhl po první světové válce, kdy ho na sokolském sletu tancovalo několik stovek kolon, nejenom z Čech, ale i z Ameriky a Kanady a všichni, včetně krajanů, v národních krojích. Podobně vznikly o něco později i Moravská, Hanácká a Slezská beseda vždy složené z typických tanců pro danou oblast. A co o tanci říká sám autor v předmluvě k popisu tance:

„Beseda“, tento první český salonní tanec, který u obecnosti tancemilovného dochází větší a větší obliby, byl z podnětu oblíbeného básníka a feuilletonisty Jana Nerudy r. 1863 původcem tohoto spisu z některých skutečně krásných českých národních tanců sestaven, k čemuž hudební skladatel Ferdinand Heller podle příslušných původních národních a tanečních písní, při těchto národních tancích obyčejně zpívaných, složil hudbu. Tanec a hudba tvoří tudíž v skladbě té částky vzájemně se doplňující. Národní tance pro „besedu“ zvolené, byly jak v kroku, tak i v provedení v příjemnou taneční figuru složeny, při čemž, pokud možno, šetřeno bylo původní formy těchto tanců.

K složené takovým způsobem taneční figurě tvoří hudby rytmicky správný průvod. Ježto tyto české národní tance, v útvar figurální sloučené, nejen svou charakteristikou, ale i krásou svých kroků se vyznamenávají, jest potřebí, aby byly také dobře a půvabně provedeny, a má, pokud možná, jejich národní ráz i v provedení salonním se označovati. Nesmírného hupkování, jakož i sprostého dupání jest se vystříhati a k tomu hleděti, aby tanec stejnou měrou lahodil zraku i sluchu divákovu. Tj. ostatně pravidlem každého společenského tance. Zvrhne-li se tanec v bezuzdné kolotání, mizí všechna slušnost, všechnen půvab; i sama vnada pohybu těla i rukou a taneční krok mizí při rychlém, ukvapeném provedení; náležet k tomu již jistá míra umělé dovednosti a bezpečné obratnosti, aby při tempu jen poněkud rychlejším také dobře a krásně se tančilo.

V listopadu roku 1863 tančilo „besedu“ poprvé v sále konviktském za hlučného potlesku 24 párů a dne 16. ledna 1864 tančilo již 144 párů v „Národní besedě“ v sále Žofinském v Praze tento salonní tanec, kterýž u obecnosti tancemilovného rychle doznával větší a větší obliby. Roku posléze uvedeného vydal jsem tiskem sepsání tance „besedy“ a spis ten byl rychle rozebrán. Když pak činěny ke mně z mnohých stran dotazy a projevovala přání, odhodlal jsem se „besedu“ zevrubně popsati a podrobněji vysvětliti, a naději se, že práce tato u našeho tancemilovného obecnosti dojde přízně tím více, ježto jak kroky, tak figury taneční, jsou způsobem snadno pochopitelným vysvětleny.

V Praze 1891 - Karel Link

Zdroj: www.mistrovice.cz

KOŽÍŠKOVA SLAVNOST V LUŽANECH

To bylo shonu v Lužanech letos před nedělí 23. června 1935! Všude se uklízelo, stavení se bílila, dvorky a cesty se upravovaly. Zvláště ve škole byli řemeslníci všeho druhu: truhláři, natěrači, malíři, sklenáři atd. A v neděli ráno s každého domku vlál vesele státní prapor. Tak se Lužanští připravovali na oslavu svého velikého rodáka, pana ředitele Josefa Kožíška.

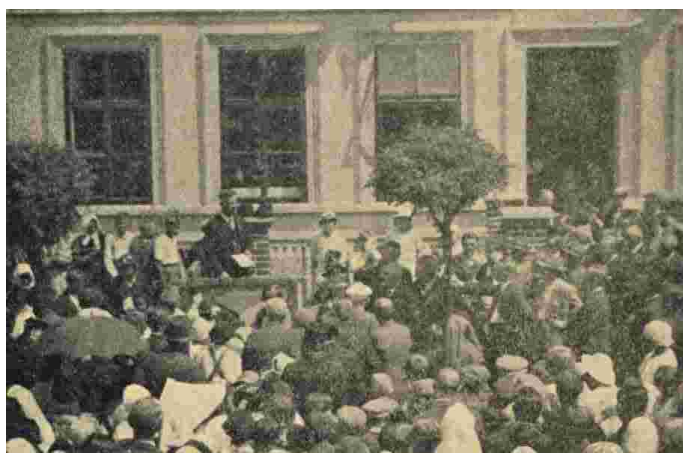
Již kolem 8. hodiny ranní se začali sjíždět první hosté. Přijížděli za zpěvu národních písní a volání „Nazdar!“ na ověčených žebřířácích, v autobusech, vlakem nebo přicházeli pěšky. Byla to školní mládež, která v tisícovém počtu za doprovodu učitelstva, z blízka i z velké dálky přišla se poklonit světlé památce velikého krajana, výtečného učitele, znamenitého básníka a člověka vzácně ušlechtilého charakteru. Dítka byly většinou v krojích: hoši v bílých košíkách a černých trenýrkách, dívky v bílých halenkách a v červených suknkách. Větší počet dívek zvláště z Přestic a z Horšic byl v krásných národních krojích. Všem dětem zářila z očí radost. U lihovaru na louce nadačního velkostatku za novým železobetonovým mostem přes řeku Úhlavu zbudovaným bylo upraveno cvičiště pro „Dětský den“, kde dopoledne byly provedeny zkoušky na odpolední veřejné cvičení.

Mezitím ve školní budově byla otevřena velmi ladně uspořádaná „Kožíškova výstavka“. Četní návštěvníci se zájmem prohlédli tam všechny spisy Kožíškovy, jeho korespondenci a fotografie.

O polednách přicházelo a přijíždělo do Lužan i četné obecnstvo. Na státní silnici k Borovům se seřadil mohutný průvod, jež zahajovala „Selská jízda“, za níž byla krojovou družinou nesena státní vlajka. Po té v abecedním pořadí nastoupily jednotlivé školy, v jejichž čele vždy nesena standarda se jménem školy, případně vlajky a hesla např. „Velikému příteli dětí – děti“. Na to následovala hudba, hosté, četně se dostavivší příbuzenstvo Kožíškovo, učitelstvo, spolky, krojované i nekrojované a konečně občanstvo. Za pochodu hudba vesele vyhrávala, žáci mávali praporky a dívky šátečky. Před školní budovou průvod zastavil. Jelikož slunce toho dne nemilosrdně páliло, tu bylo nutno většinu žactva z důvodů zdravotních odvést na cvičiště k řece. A přece ještě měli bratři hasiči – samaritáni plné ruce práce, poskytovat první pomoci těm, kteří byli stíženi mdlobami.

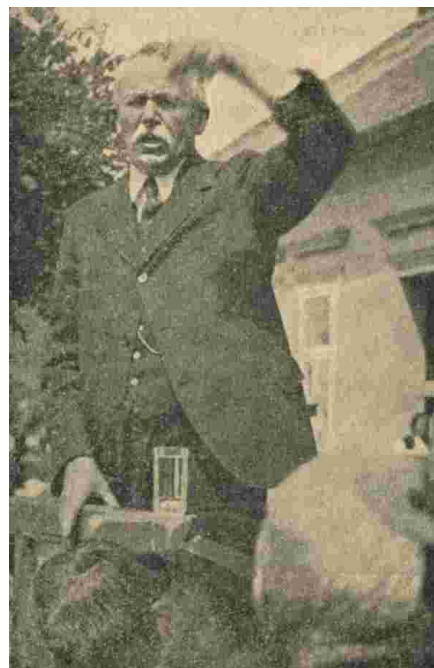
Když zpěvácký spolek „Skála“ zazpíval Smetanův sbor „Věno“, přivítal předseda slavnostního výboru účastníky, přečetl omluvné přípisy některých pánů protektorů slavnosti

a oznámil jména těch jedinců a korporací, kdož zaslali blahopřejné projevy.

Na to slavnostní řečník, pan zemský školní inspektor, senátor N. S. Vojta Beneš, dlouholetý spolupracovník Kožíškův na zápské škole a oddaný jeho přítel a ctitel, promluvil o životě a zásluhách Kožíškových. Svoji krásnou řeč, doloženou četnými citáty z děl Kožíškových, skončil vřelým holdem žactva a učitelstva oslavenci. Za těchto slov bouřlivě aklamovaných byla žákem a žákyní snata rouška s bronzové desky zasazené nad vchodem do školy a účastníkům slavnosti se zjevilo krásné umělecké dílo akad. sochaře Štěpána Kořána z Prahy: Věrná podoba Kožíškova a nápis: „V Lužanech se narodil dne 6. července 1861 vzácný učitel Josef Kožíšek, ředitel Státního nakladatelství. Zemřel 6. července 1933 v Úvalech u Prahy. Autoru „Poupat“ žactva Přesticka.“

Na to promluvil protektor slavnosti pan okresní hejtman dr. J. Maruna. Vřele ocenil práci učitelstva. Po něm byla delší řada řečníků, kteří všichni krásně hodnotili osobu Kožíškova a jeho dílo. Byli to: Za Dědictví Komenského a Bolzanův samostatný učitelský sirotčinec v Praze pan Jaroslav Pour, za Reformní komisi při škole vysokých studií pedagogických v Praze pan profesor dr. V. Příhoda, docent Karlovy university, za Zemský ústřední spolek jednot učitelských jeho starosta pan Josef Pešek z Prahy, za učitelstvo z Klatovska pan okr. školní inspektor Fr. Lupínek,

pokračování z minulé strany

za Státní nakladatelství pan ředitel J. Walter z Prahy, za obec lužanskou starosta obce pan správce J. Elmer, který současně přijal památník v trvalý majetek obce a v opatrování, a konečně za příbuzenstvo oslavencovo poděkoval všem, kdož se o zdar slavnosti přičinili, bratr oslavencův pan Tomáš Kožíšek, rolník z Příchovic. Zpěvácký spolek „Skála“ zapěl Försterova „Oráče“ a hudba zahrála státní hymnu. Tím se slavnost u školy skončila.

Po té se ubíral průvod účastníků slavnosti kol ověnceného rodného domku Kožíškova na cvičiště. Byly 3 hod., kdy započal skvělý program „Dětského dne“, který, ač obsahoval neméně než 14 čísel pořadu, přece celý plně zaujal pozornost návštěvníkův. Ať národní tance, nebo dramatisace básní a povídek Kožíškových, výstupy, hry, cvičení prostná, vše bylo důkladně připraveno a také opravdu skvěle předvedeno, a proto byly dítky odměněny bouří potlesku diváků. Nezapomenutelným jistě zůstane vystoupení 500 hochů, kteří cvičili prostná cvičení, a tolikéž dívek, jež cvičily s bílomodročervenými šátečky na národní písně. V září slunka za jasné modré oblohy na zelených lučinách v překrásném údolí úhlavském, v jehož pozadí vystupuje přeštický chrám, byly vytvořeny obrazy jedinečné krásy. I významní hosté vyslovovali se velice uznale o zdařilém podniku žactva a učitelstva našeho okresu.

Bylo po 6. hodině, kdy program slavnosti byl vyčerpán a dítky i dospělí plně spokojeni s úspěchem slavnosti se ubírali ke svým namnoze velmi vzdáleným domovům. A jako končí Smetanova zpěvohra „Prodaná nevěsta“, i v tomto případě můžeme užítí slov: „Dobrá věc se podařila“.

Zdroj: Pod Zelenou Horou, ročník IV.

NOC KOSTELŮ - SKOČICE

Každým rokem se uskutečňuje krásná akce „Noc kostelů“, která umožní zájemcům navštívit kostely, kaple či modlitebny, které bývají po zbývajících část roku většinou uzavřené. V roce 2023 bylo do této akce přihlášeno 1 806 kostelů a modliteben. Noc kostelů bývá spojena s určitým kulturním programem a nejinak tomu je i v nedalekých Skočicích. Zde byla již potřetí tato akce spojená s významnou osobností blízkého okolí. Prvním byl Josef Hlávka, v loňském roce to byl Jakub Jan Ryba a v letošním roce se této pocty dostalo Josefu Kožíškovi, rodáku z Lužan. Právě v roce 2023 si připomínáme 90. výročí jeho úmrtí.

V pátek 2. 6. pořádalo Sdružení občanů Skočic vzpomínku na Josefa Kožíška v kapli Nejsvětější Trojice. Na program bylo povídání o Josefu Kožíškovi ve čtyřech vstupech, které přítomné seznamovaly postupně s životem a odkazem Josefa Kožíška. Děti ze ZŠ Skočice a ze ZUŠ Přestice doplnily tento program vhodným kulturním vystoupením. Jako host vystoupila paní Hana Koudelková ze Selesíanské komunity v Plzni.

Celý podvečer byl velice vkusně připraven a na závěr došlo i ke vzájemným setkáním potomků rodiny Kožíškových.

SDH LUŽANY

Pokud jste dne 27. 5. 2023 ve večerních hodinách zaznamenali velkou ránu, mohlo to být tím, že mně spadl kámen ze srdce po úspěšných oslavách.

Ale pojďme si spolu popořadě připomenout události v našem sboru od posledního vydání občasníku.

Dne 10. prosince 2022 se v sále kulturního domu uskutečnila valná hromada sboru za rok 2022. Dne 29. prosince byl zřízen termínový účet hasičů u ČSOB.

Na začátku nového roku jsme začali připravovat tradiční hasičský bál, který se měl konat opět po dvou letech. Zjistili jsme, že každý běhen Covidu jaksi zlenivěl, a do přípravy bálu se nikomu příliš nechtělo. Zakrátko jsme se ale otřepali a dostali se do potřebného tempa. Hasičský bál se nakonec povedl, návštěvníků bylo také poměrně dost, nějaké peníze nám zbyly a všichni jsme si to užili.

V březnu jsme v naší hasičské zbrojnici uspořádali setkání Aktivu zasloužilých hasičů okresu Plzeň – jih. Vedoucím tohoto aktivu je náš člen Josef Křen, který požádal členy našeho výboru o jeho uspořádání.

V rámci setkání byla uskutečněna prohlídka zámku Josefa Hlávky v Lužanech. Poté se účastníci přemístili do naší hasičské zbrojnice, kde jim bylo podáno občerstvení, byli krátce seznámeni s historií sboru a rovněž byl starostkou obce představen obecní znak. Finančně akci zaštitila Obec Lužany.

Po této akci jsme již začali s intenzivní přípravou na nadcházející oslavy.

Již dříve jsme si v hlavách naplánovali program oslav, který se měl nést v duchu představení historické a současné hasičské techniky. Rozhodli jsme se, že veškerou historickou techniku v našem sboru zprovozníme a předvedeme divákům a příznivcům při oslavách.

3. prosince loňského roku jsme odvezli loukoťová kola z naší koňské stříkačky do Nového Hrozenkova. Místní kolářský mistr Augustín Krystyník nám slíbil zhotovit kola nová, původní již nebyla provozuschopná. Termín dodání byla polovina dubna, ale p. Krystyník si pospíšil a již 18. února jsme jeli pro nová loukoťová kola.

Poté následovala celková prohlídka, nasazení nových kol, drobné opravy a zprovoznění koňské stříkačky.

O zprovoznění koňské stříkačky se kromě ostatních nejvíce zasloužili J. Flidr, P. Vránek a T. Pelíšek.

Přibližně ve stejné době probíhala oprava motorové stříkačky Stratílek, kterou jsme obdrželi darem od SDH

Dlouhá Louka. Stříkačka byla odvezena po předchozí dohodě do Sedlce k panu Chrástilovi, který se postaral o její zprovoznění. Po návratu z opravy bylo ještě třeba vychytat drobné nedostatky. O zprovoznění stříkačky a její následné předvedení se zasloužili Petr Burian a Dominik Burian.

Na oslavách byla také předvedena naše motorová stříkačka PS – 8, kterou kdysi přivezl do Lužan p. Rajt a o její opravu se postaral p. Antonín Jiřík.

Samotné oslavy začaly v sobotu 27. 5. budičkem po vsi, který provedl tým starších hasičů s koňskou stříkačkou. Poté následovalo položení věnce u pomníku.

Od 10 hodin začalo jednání slavnostní valné hromady sboru ke 140. výročí založení.

Po přivítání hostů vedoucím valné hromady seznámil starosta sboru přítomné s historií sboru za uplynulých 140 let. Po zprávě o činnosti sboru následovalo předání ocenění a vyznamenání členům, kterých se tentokrát předávalo opravdu hodně.

Z rukou přítomného člena Výkonného výboru Ústředí hasičů Čech, Moravy a Slezska p. Aloise Mináře převzal starosta sboru a čestná stráž stuhu 1. stupně k praporu Ústředí. Stuhu 3. a 2. stupně obdržel sbor v letech 2003 a 2013.

V následující diskusi vystoupili hosté valné hromady, mimo člena ústředí p. Mináře také starosta Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Plzeňského kraje p. Černý, člen Výkonného výboru Sdružení hasičů okresu Plzeň – jih p. Mráz, starostka Obce Lužany p. Petrželková, zástupce okrsku a jednotlivých sborů včetně zástupce hasičů z Lužan u Jičina, který předal krásný dárek na důkaz nedávno nově navázaného přátelství mezi oběma sbory.

Po skončení valné hromady se podával oběd pro členy sboru, pro hosty a personál.

Hasičské odpoledne na hřišti bylo zahájeno ukázkou požárního útoku v podání mladých hasičů z Červeného Poříčí.

Poté se na hřiště dostavili příslušníci Hasičského záchranného sboru ze stanice Přeštice, kteří před spoustou diváků předvedli ukázkou vyproštění osoby z havarovaného vozidla. Protože nebylo možno z technických důvodů vjíždět s těžkou technikou na hrací plochu, ukázkou vyproštění osoby a předvedení koňské stříkačky probíhalo mimo hřiště.

Po ukončení ukázky vyproštění, které probíhalo za kabinami směrem na Borovy, se diváci přesunuli na opačný konec hřiště, do nového sadu. Zde již byli připraveni členové Ochotnického kroužku Lužany. Před přítomnými diváky se v podání našich ochotníků rozestřel poklidný

život na vesnici, když se vzduchem rozezněl zvuk sirény, ohlašující požár obydlí. I přes velkou snahu vesničanů se nepodařilo požár hadrovými vědry uhasit a tak přijela koněspřežná stříkačka Hasičského sboru Lužany. O přípěž se postaral náš člen Pavel Bezdek a jeho svěřenkyně Bora a Beruška. Společnými silami se podařilo požár uhasit a byla to, myslím, nejhezčí ukáзка z celého odpoledne.

Další ukázkou byl požární útok našich hasičů s zrekonstruovanou stříkačkou firmy Stratílek. Útok se rovněž povedl a přesto, že se jedná o 75 let starý stroj, který navíc léta nebyl v provozu, ukáзка proběhla na výbornou i díky obsluze stroje, o kterou se postaral Petr Burian.

Abychom měli dostatek času na další naši ukázkou, následovalo zdařilé předvedení přívěsné stříkačky PPS 16 od firmy Ebert Praha, která byla vyrobena v roce 1939. Tento stroj prošel náročnou rekonstrukcí, kterou provedli majitelé tohoto stroje, hasiči ze Žerovic.

Po ukázce v podání hasičů ze Žerovic, se na základnu připravilo družstvo našich žen a historický stroj PPS 8, který nám daroval p. Václav Rajt. I tento útok proběhl na jedničku a o bezproblémový chod stroje během ukázky se opět postaral Petr Burian.

Aby se domácí hasiči mohli připravit na svoji poslední ukázkou, na základně nás opět vystřídali dobrovolní hasiči z Dlouhé Louky, kteří předvedli krásný požární útok nejen s historickým strojem, ale i v hezkých převlecích. Dle slov starosty sboru Roberta Šimonovského byl historický už samotný start družstva, který proběhl po mnoha letech.

K poslední ukázce hasičského odpoledne se mezitím připravili členové výjezdové jednotky Lužany, kteří sice provedli útok z auta, ale vzhledem k zákazu vjezdu techniky na hrací plochu si všechny potřebný materiál nanosili během ukázky z požárního auta, které stálo na cestě u kolejí. Názorná ukázka toho, že naši hasiči si umí poradit v jakékoli situaci.

Po skončení ukázek následovala taneční zábava v podání skupiny MODUL, která přítomným vyhrávala dlouho do noci.

Nedílnou součástí oslav bylo samozřejmě občerstvení, o které se postarali naši členové a Josef s Martinou.

Hasičské odpoledne pro děti zpřijemňovala děvčata malováním dětem na obličeje, k dispozici byl pro děti hasičský skákací hrad. Pro návštěvníky byl na hřišti připraven velký stan.

Fotodokumentace pořízená během oslav je k nahlédnutí na stránkách obce ve fotogalerii.

Tolik v krátkosti k průběhu oslav.

Kdo se oslav zúčastnil, asi jej nepřekvapí, že bych chtěl touto cestou velmi poděkovat všem našim členům a příznivcům, kteří se na přípravách podíleli.

Velmi si cením spolupráce s ochotnickým kroužkem při přípravě ukázky, a rovněž děkuji TJ SOKOL Lužany za poskytnutí areálu a zázemí v kabinách.

Během příprav na oslavy nám někteří občané poskytli historické fotografie z činnosti sboru, a to Ing. Marie Benediktová, Josef Křen a velké poděkování patří Ing. Jaroslavu Housarovi, který zapůjčil celý svazek historických fotografií.

Oslavy byly náročné i finančně, a to zejména pořízení nových kol na koňskou stříkačku v částce 70.000 Kč, zhotovení reklamních předmětů za cca 35.000 Kč, tisk brožur za cca 14.500 Kč a spoustu dalších výdajů.

Teprve po uhrazení těchto nákladů z vlastních zdrojů jsme oslovili občany a instituce s žádostí o sponzorský příspěvek. Za poskytnuté příspěvky děkujeme následujícím sponzorům:

Obec Lužany	35.000
Nadace Nadání J., M. a Z. Hlávkových	15.000
Ing. Jiří Pecka	11.765
Pan Dolák z firmy TOYOTA	4.000
Mgr. Milan Platzler	3.000
OSEVA PRO s. r. o.	3.000
Petr Hodan – 7 kg masa na guláš	2.000
Ing. Petr Bouda	2.000
Petrželkovi	2.000
Libor Bláha	1.800
Faiglovi a Šperlovi	1.000

Samotným oslavám předcházela spousta časově i finančně náročných příprav.

Snad nejvýstižněji bych to shrnul asi jako Robert Kos v dnes již legendárním českém filmu Na samotě u lesa.

Takové hasičské oslavy, to máte:

- kola na koňskou stříkačku;
- objednat skákací hrad rok dopředu (Libor Bláha);
- zajistit reklamní předměty (Václav Petrželka);
- zprovoznění koňské stříkačky (nejvíce Josef Flidr, Pavel Vránek a Tomáš Pelíšek);
- zajistit opravu Stratílka (Petr Burian, Dominik Burian);
- technická četa na hřišti (všichni, kdo měli zrovna volno);
- uvařit guláš pro hosty valné hromady (Eva Horáková, Hana Lindnerová);
- naložit krkovice a sýry na hřiště (Libor Bláha, Jana Štichová);
- sepsání brožury a zařídít její tisk (Václav Petrželka);
- zajistit fotografování členů výboru - tablo (Jana Štichová);
- věnec k pomníku (Václav Petrželka);
- historické stejnokroje z Příchovic (Václav Petrželka);
- příprava sálu a hřiště (kdo měl volné ruce).

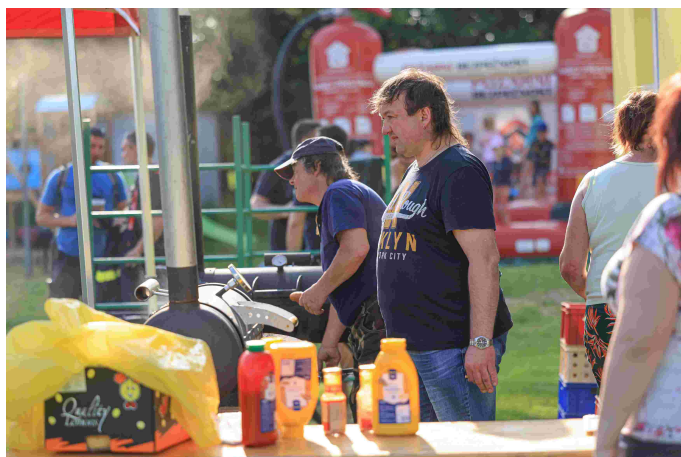
Zapomněl jsem na něco? No jistě. Krásné fotografie nám v obci, v sále a na hřišti pořídili Milan Janoch, Pavel Volf a Tomáš Liška. Děkujeme.

Aby toho nebylo málo, tak nám ve čtvrtek 25. 5., před oslavami, v největším shonu, nabourali hasičské auto...

Ukázku dobového hašení ohně s koněspřežnou stříkačkou jsme, věřím, že k velké spokojenosti, předvedli 17. 6. 2023 na oslavách 110. výročí založení sboru ve Štěpánovicích.

Je to za námi, mně nezbyvá než popřát všem hezké léto.

Václav Petrželka st., starosta sboru

ZPRÁVA O ČINNOSTI SDH DLOUHÁ LOUKA

Přátelé a příznivci SDH Dlouhá Louka, i když to v posledních dnech nevypadá, léto je na spadnutí, meteorologové se nemohou shodnout, zda bude ukrutné sucho, nebo zda hrozí tisícileté záplavy. Alespoň v tomto je svět v pořádku. Všichni už se bez ohledu na předpověď těšíme na prázdniny, dovolené, grilování a jiné letní radovánky.

Ale popořadě – událo se toho za ten půlrok mnoho. Již začátkem února jsme uspořádali poradou ohledně prací a akcí, které bychom chtěli v letošním roce realizovat. Seznam to byl dlouhý, nicméně jako hlavní cíl byla vytyčena rekonstrukce dámských záchodů v klubu SDH spolu s renovací hospody. Záchody byly nevyhovující jak po vizuální, tak po technické stránce. Protože rekonstrukce obnášela kompletní vybourání stávajícího zařízení, obkladů, podlah a vybudování zděné přičky namísto stávajícího „papundeklu“, započaly práce již 3. března. Během realizace byly zjištěny závažné problémy s rozvody vody a tak byla operativně provedena i modernizace rozvodů a odpadů v celém objektu. Pracemi jsme po večerech a víkendech strávili necelých 300 brigádnických hodin, ale již 14. dubna byly záchody zprovozněny a připraveny k záběhu.

Správný kuchař ochutnává své jídlo jako první, takže testovací provozu se s nasazením vlastního života ujali dva odvážlivci z našich řad, kteří se celé rekonstrukce účastnili od začátku do konce. Nutno dodat, že přiložené foto je aranžované pro oko a pobavení fotografovo – tedy eventuální pohoršení není na místě. Nicméně bezpečnost a funkčnost byla důkladně ověřena a zařízení připraveno k předání a reálnému provozu.

Během prací bylo také zjištěno, že provizorní střešní okno na KD (které bylo „provizorní“ po dobu skoro 20ti let) je prohnílé a zatéká přes něj voda do výčepu. Bylo rozhodnuto, že se nahrazovat nebude a otvor bude zastřešen. S tímto nám pomohl mistr na slovo vzatý, pan Václav Choc z Dlouhé Louky, který profesionálně a během jednoho odpoledne provedl veškerou práci a nyní ani není poznat, kde otvor původně byl. Zároveň provedl výměnu poškozených tašek na střeše sálu.

Dne 19. března proběhlo čištění požární nádrže na Dlouhé Louce, včetně vysekání náletů, celkového úklidu areálu a jarního prověření hasičské techniky a vybavení. Počasí bylo ucházející, pivo na brigádu vychlazené, voda do rybníka poměrně svižně natékala, nové čerpadlo pracovalo jako švýcarské hodinky, takže vše proběhlo bez jakýchkoli komplikací. Akce se účastnilo rekordních 21 členů a zbyl také čas na čištění ulice od transformátoru ke kontejneru. Již tradičně na závěr akce vystoupilo se svým dechberoucím vystoupením uskupení dívek z místního SDH - „Suché akvabely“. Díky vydatnému přítoku byla nádrž již před koncem března připravena pro eventuální zásah.

Vzhledem k loňskému hojnému využití nádrže ke sportovním i rekreačním účelům bylo započato s plánovaným zavedením vody z nepoužívaného vrtu do objektu zbrojnice a přilehlých záchodů. Již začátkem roku specializovaná firma provedla vyčištění vrtu a v dubnu byl proveden výkop pro položení trubek a elektřiny. Práce proběhly velmi rychle díky zapůjčené technice p. Milanem Čechourou. 15. 6. 2023 byly dokončeny instalátérské práce, voda je připojena a proběhlo také první oficiální spláchnutí. Zároveň byl proveden finální úklid prostoru požární nádrže, venkovních i vnitřních prostor a odstranění větších řas v nádrži. Tedy “krleš!” - koupací sezóna na Dlouhé Louce může začít.

Poslední dubnový den jsme za účasti celé obce uspořádali zdobení a stavění Májky, následné posezení v pergole u KD, opékání klobás, buřtů, hermelínů. Zábava byla podařená, účast nečekaně hojná – již před 22 hod vznikla poměrně oprávněná panika ohledně docházejícího piva, která byla promptně vyřešena za pomoci pana Libora Bláhy, který jakožto velitel lužanského SDH rozpoznal závažnost situace a z vlastních zásob bez otálení a zbytečných otázek zapůjčil další sud. Zábava tedy mohla dále pokračovat, nicméně se ukázalo, že předchozí pracovní nasazení zanechalo stopy a po půlnoci se začal počet hlídačů tenčit, až chvíli nad ránem zůstala Májka bez dozoru. Toho využili nejmenovaní desperáti z přilehlé vsi a Májka nám byla podržnuta. Díky varování z Lužan (za které velmi děkujeme) se jednomu z našich členů podařilo utíkající zbabělce dostihnout. Naneštěstí jeden účastník skupinky zanedbal fyzickou přípravu na akci, nestihl včas naskočit do přistaveného vozidla a „uklouzl“. Velmi nás to mrzí a přejeme neznámému brzké uzdravení, hodně zdraví v příštích výpadech a doufáme, že příští setkání proběhne v přátelštějším duchu. Rád bych tímto apeloval na mladší ročníky našich obyvatel, aby v příštích letech převzaly hlídání alespoň částečně na svá bedra. Nicméně vše špatné je pro něco dobré – sešli jsme se u poražené Májky druhý den, znovu ji postavili a udělali si společně hezké odpoledne, strávené v duchu družného klábosení a posezení u ohně.

Hned následující týden na Dlouhé Louce proběhla Pouťová zábava, na které hrála již poněkoličká skupina Fénix. Účast sice byla o něco menší než loni, přesto velmi dobrá a tančilo se téměř do 3 hodin do rána. Věřím, že se i letos Pouťová vydařila a všichni zúčastnění si dobře zatančili a pobavili se.

Letos jsme byli pozváni na oslavy 140. výročí SDH Lužany s tím, že bychom předvedli požární útok s naší starou (v tuto chvíli záložní) stříkačkou PS8. Podařilo se nám sestavit smíšené družstvo a začali poctivě trénovat. Nejprve u nás na koupališti, závěrečný trénink jsme ale prováděli za pomoci a dohledu SDH Skočice u nich na hřišti s kádí. Přestože jsme, myslím, velmi aktivním sdružením, naposledy Dlouhá Louka vyběhla k útoku v 70. letech minulého století. Vědomi si odpovědnosti, nechťeli jsme přípravu zanedbat a předvést kvalitní výkon. Z Lužan jsme dostali volnou ruku, co se formy útoku týče – zvolili jsme tedy vzhledem k neformálnosti akce vtipnou ukázkou – pohádkovou, nicméně dle regulí sportovního útoku.

Stroj obsluhoval Čert, sání měli pod palcem motýl Emanuel s Makovou panenkou a Myšičkou, rozdělovač obsluhovala Čertice a sprinteri Křemílek s Vochomůrkou se postarali o proud. I přes stáří našeho stroje (rok výroby cca 1960) a ne úplně dorosteneckého složení družstva se nám podařilo předvést senzační výkon a v čase 00:51 po startu, za jásotu všech soutěžících i diváků, vytryskla z obou proudnic voda. Fenomenální úspěch a velmi děkujeme za příležitost předvést naši techniku a připravenost. Moc děkují všem zúčastněným za přípravu, obětavost a nasazení – osobně tak trochu doufám, že k útoku opět vyběhneme dříve než za dalších 50 let.

Dne 2. června proběhl na Dlouhé Louce „Dětský den“, který letos skvěle zorganizovaly ženy a dívky. Pro děti připravily dobrodružnou stopovací stezku po Dlouhé Louce zakončenou pokladem, který obsahoval spoustu (pro děti „nezbytných“) drobností. Dětem byly dále rozdány balíčky se sladkostmi spolu s kšiltovkou, kterou si mohly samy ozdobit. U kulturního domu bylo připraveno občerstvení, kde se všichni na závěr sešli a opekli na ohni špekáčky. Dětský rej probíhal jak u pergoly, tak na dětském hřišti, Dlouhá Louka ten den připomínala jednu velkou školkou a dětský smích a hláhol byl slyšet až do večerních hodin, než maminky a tatínkové, vzdor nevoli a protestům drobtiny, zaveleli k finálnímu ústupu do peřin. Krásná akce plná legrace, kterou si užily děti stejně tak jako dospělí.

Bohužel článek zakončím smutně. 22. března letošního roku nás opustil náš dlouholetý člen pan Josef Živný. Členem SDH Dlouhá Louka byl téměř 60 let, vždy ochotný pomoci, či poradit, jeho glosování při šipkách zůstane legendární navždy. Čest jeho památce, budeme vzpomínat - upřímnou soustrast rodině.

Rozloučil bych se poděkováním všem členům a příznivcům SDH Dlouhá Louka za odvedenou práci, ochotu a v neposlední řadě i dobrou náladu a legraci při akcích a brigádách. Věřím a doufám, že se budeme potkávat s čím dál větší účastí – naplánováno toho máme dost. Užijte si léto, hodně slunce, koupání a ať se vám všem dobře daří.

Robert Šimonovský
starosta SDH Dlouhá Louka

POUŤ V LUŽANECH

Oznamujeme, že tradiční pouťový víkend v Lužanech se uskuteční ve dnech 16. - 17. 9. 2023. V obecním parku u zámku nebudou v neděli chybět stánky, atrakce pro děti a občerstvení. V 15,00 hodin je pro děti připraveno v parku pouťové představení divadla KOLEM. Pouťovou zábavu zajistí v kulturním domě Sbor dobrovolných hasičů v Lužanech v sobotu 16. 9. 2023.

LEKCE JÓGY 2023/2024

Minulý rok na podzim začaly v sále KD Lužany lekce jógy, které se staly oblíbenými a hojně navštěvovanými.

Lekce probíhaly každý druhý týden. Naposledy se zájemkyně o protažení těla při józe sešly v květnu. Avšak od října se začíná znovu.

Tak jen pro připomenutí zájemcům. Úvodní lekce, pod vedením lektorky paní Hany Langové, bude první říjnový týden, ve středu 4. 10. 2023 od 18 hodin.

Každá lekce je hodinová a poplatek je 50 korun. Platí se na místě.

Alena Hrádková

MÍSTNÍ KNIHOVNA LUŽANY – ROK 2022

V roce 2022 byla místní knihovna přístupná veřejnosti každé úterý od ledna do června a od září do prosince v době od 18,00 do 19,00 hodin. Místní knihovna Lužany sídlí v budově Obecního úřadu v Lužanech čp. 25.

Stav knihovního fondu v majetku obce k 31. 12. 2022 je ve výši 610 knižních jednotek, z toho je 76 knih žánru naučného a 534 knih krásné literatury. Náklady na nákup periodik – Preštické noviny a čtvrtletník Pod Zelenou Horou činil 370,- Kč.

Za rok 2022 byla provedena výměna 2 knižních souborů z Městské knihovny v Prešticih s celkovým počtem 250 knih.

K 31. 12. 2022 je registrováno 92 čtenářů, z toho čtenářů do 15 let je 8. Během tohoto roku navštívilo knihovnu 150 čtenářů. Webové stránky knihovny navštívilo celkem 3 791 virtuálních návštěvníků. Čtenáři si vypůjčili 10 naučných knih pro dospělé a 840 knih beletrie pro dospělé, 11 knih naučných pro děti a 249 knih beletrie pro děti a v neposlední řadě bylo evidováno 126 výpůjček periodik. V těchto počtech je již započítáno 340 prolongací – výpůjček, které se po měsíci fiktivně prodlužují a musí se též evidovat.

26. května 2022 proběhlo v knihovně ve spolupráci se Základní školou a mateřskou školou Lužany pasování prvňáků na malé čtenáře. Bylo pasováno celkem 6 malých školáků.

Během prázdninových měsíců byly zapsány nové knihy, které získala knihovna darem od občanů.

Pod hlavičkou Místní knihovny v Lužanech začal v říjnu pracovat kroužek „Malí šikulové“ a dětský klub „MIMIMAMI“. V kroužku se děti ve věku 2 – 6 let pravidelně scházely 1 x týdně ve čtvrtek odpoledne, celkem za rok 2022 bylo uskutečněno 9 lekcí s celkovým počtem 60 návštěv dětí. Děti tvoří různé tematické výrobky, ve volném čase si hrají nebo malují. Dětský klub „MIMIMAMI“ navštívilo při 3 setkáních, která byla v roce 2022 uskutečněna, celkem 5 maminek s dětmi do 2 let. Při svých návštěvách maminky sdílejí své mateřské slasti i strasti a děti navazují své první kontakty se svými vrstevníky.

Věra Petrželková

Obecní úřad Lužany Vás srdečně zve na

PŘEDNÁŠKU Z FOTOGRAFICKÝCH CEST

která se uskuteční v sobotu 4. 11. 2023 od 19,00 hodin
v Kulturním domě v Lužanech.

Přednášku povede fotograf přírody

pan Rostislav Stach z Chomutova.

Nenechte si ujít poutavé vyprávění
doprovázené projekcí fotografií.

LUŽANSKÁ ŠKOLA

Základní škola

Ve čtvrtek 9. února 2023 jsme navštívili **Centrum robotiky**, které nabízí velké množství témat a činností, jimiž umí zaujmout návštěvníky každého věku. Děti tak mají možnost seznámit se s novými technologiemi a vyzkoušet si např. ovládání a programování různých robotů. Dále se mohou seznámit s rozšířenou realitou či výukou na tabletech iPad. Dětem se tam moc líbilo, snažily se splnit co nejvíce úkolů na jednotlivých stanovištích.

Každoročně se účastníme Mezinárodní soutěže **Matematický klokan**, která vznikla přibližně v roce 1980 v Austrálii a od roku 1991 se rozšířila do zemí Evropy. Dnes se již této soutěže zúčastňuje na dva a tři čtvrtě milionu soutěžících ze 30 zemí našeho kontinentu. Soutěží se ve všech krajích naší republiky v jednom termínu. V každé kategorii řešili soutěžící 24 testových úloh, přičemž vybírali jednu z pěti nabízených možností řešení. Úlohy byly seřazeny ve třech skupinách podle obtížnosti, za správnou odpověď získal soutěžící 3, 4 nebo 5 bodů, za špatnou odpověď jeden bod ztratil. Aby soutěžící nedosahovali záporných výsledků, dostali do vínku 24 bodů, takže mohli získat maximálně 120 bodů. Soutěžili jsme 17. března.

V letošním školním roce jsme opět zorganizovali **plavecký kurz** pro žáky 1. až 5. ročníku. Vyjížděli jsme společně s žáky ze ZŠ Skočice autobusem pravidelně každé úterý již od 28. února. Během deseti týdnů se plavci zdomoňovali ve svých dovednostech a neplavci si úspěšně osvojili plaveckou techniku. Na finální desáté lekci 9. května byl celý kurz zhodnocen. Děti si odnesly kromě spousty zážitků také pochvalu a ocenění v podobě mokrého vysvědčení.

V průběhu celého školního roku plnili žáci úkoly z různých projektů, jedním z nich byl projekt **Výchova člověka za mimořádných situací** vyhlášený Hasičským záchranným sborem Plzeňského kraje. Otázky byly pro někoho jednoduché, pro někoho složitější, ale žáci našli správné odpovědi, pracovali jako tým a při hledání se dozvěděli i jiné užitečné informace.

Dalším projektem, který jsme v dubnu a v květnu plnili, bylo téma **dopravní výchovy**. Náplň v jednotlivých ročnících byla přizpůsobena věku a dosavadním znalostem žáků. Poznávali a zařazovali dopravní prostředky, seznamovali se s dopravními značkami a pravidly silničního

provozu týkajícími se chodců, řešili dopravní situace pro cyklisty, provoz na křižovatkách, upevňovali si znalosti o správném vybavení jízdního kola a upřesňovali správný význam a použití dopravních značek.

S dopravní tematikou se žáci seznamovali hrou a zábavnou formou, znalosti si prověřovali formou soutěží jednotlivců i družstev a v závěru obdrželi vyhodnocení. Téma dopravní výchovy se prolínalo různými vyučovacími předměty, např. českým jazykem, prvoukou, matematikou, pracovními činnostmi, hudební či výtvarnou výchovou. V úterý 30. května 2023 plnili žáci 4. – 5. ročníku praktické úkoly z dopravní výchovy na dopravním hřišti v Blovicích.

Úspěšní byli žáci 5. ročníku v soutěži anglického jazyka. Na základě účasti ve Velikonoční **WocaBee soutěži** jsme získali pro školu WocaBee licence zdarma jako jediná škola vylosovaná z okresu Plzeň-jih. V tomto digitálním programu se mohou žáci učit slovní zásobu podle učebnice Project 1.

23. května 2023 jsme navštívili **Základní uměleckou školu v Přesticích**, kde byly vhodným výběrem skladeb představeny hry na různé hudební nástroje. Posluchači byli do programu zapojeni jak v hledišti, tak i na podiu.

Ve čtvrtek 1. června 2023 dostaly děti z naší školy dárek ke Dni dětí v podobě **filmového představení** "Děti Nagana" - rodinného filmu inspirovaného památným vítězstvím českých hokejistů na olympiádě v Naganu, kdy každý chtěl být jako Hašek nebo Jágr.

V pátek 8. června 2023 jsme pro naše prvňáčky, připravili společně s knihovnicí, starostkou paní Věrou Petrželkovou, Pasování na čtenáře. Děti musely splnit tři úkoly – vzbudit princeznu a uhodnout přesmyčku, složit z jednotlivých písmen jméno pohádkové postavy, přečíst úryvek ze Slabikáře. Splněním úkolů a přednesem slibu nás děti přesvědčily o tom, že jsou již skutečnými čtenáři. Každý žák byl mečem pasován na rytíře – rytířku Řádu čtenářského.

V rámci projektu **Zlaté české ručičky** se naši žáci zúčastnili partnerské výuky v Základní škole ve Švihově. V lednu připravovali pohádkovou trasu s ozoboty pro Červenou Karkulku, v červnu pracovali s mikroskopy.

V pátek 16. června 2023 jsme jeli na školní výlet do **Dinoparku** v Plzni. Děti si zahrály na paleontology na speciálním hřišti, navštívily naučnou stezku – statické, ale i pohyblivé a ozvučené modely prehistorických zvířat v životních velikostech. Největším modelem v Plzni je 23 metrů dlouhý apatosaurus, který všechny velmi zaujal.

Využili jsme nabídky **programu Průša pro školy**, který pomáhá s 3D tiskem po technické i didaktické stránce všem školám, univerzitám a dalším vzdělávacím institucím od září 2020. V průběhu května a června jsme plnili podmínky projektu tak, aby nám tiskárna ve škole zůstala a abychom ji prakticky využívali.

Se sestavením tiskárny, počátečním zaškolením a projektem nám pomohl pan Josef Havránek z Lužan čp. 50, pan Zdeněk Toman nám poskytl tři náplně do 3D tiskárny. Oběma rodičům našich žáků moc děkujeme.

Školní družina

Po vánočních prázdninách jsme se vrátili plni elánu i do školní družiny. Sněhu a sněhových radovánek už jsme se v novém roce nedočkali, ale dokázali jsme se také zabavit. Při pobytu ve škole děti hojně využívaly nejrůznější společenské hry, stavebnice, hračky či výtvarné potřeby. V rámci celého půlroku nechyběly ani tematické tvořící, vzdělávací a výchovné aktivity. Samozřejmostí byl i každodenní pohyb na čerstvém vzduchu. Vyráželi jsme na procházky po naší obci a hráli různé hry. Pravidelně jsme navštěvovali víceúčelové hřiště, kde se děti vydováděly u nejrůznějších sportovních aktivit. V horkých dnech jsme rádi využili stinného zázemí dětského hřiště.

Kromě toho jsme zažili spoustu větších akcí. Jednou z nich byla lednová **ukázka 3D tiskárny**. Postaral se o ni pan Josef Havránek, jeden z místních tatínků, kterému za ukázkou moc děkujeme. Děti si mohly 3D tiskárnu „osahat“, dozvěděly se, co všechno umí, sledovaly samotný 3D tisk. Celý proces 3D tisku byl pro děti unikátní. Ve škole jsme rádi za každou možnost rozšiřování obzorů nejen dětských, ale i nás zaměstnanců.

Nyní je 3D tiskárna součástí vybavení školy a využíváme ji pro tisk originálních odměn pro děti.

Na začátku února jsme se alespoň prostřednictvím projektového odpoledne přenesli do zasněžené krajiny a uspořádali si **Eskymáckou výzvu**. Žáci pracovali ve skupinách, četli, přemýšleli a hlavně malovali. Výsledkem byly krásné nástěnné obrazy ze života malého eskymáka Nanuka.

1. března jsme si společně s kroužkem Šikovné ruce uspořádali **maškarní bál**. Děti se převlékly do kostýmů a celé odpoledne si moc užily. Nechyběl tanec ani oblíbená „židličková“.

Letošní dlouhá zima téměř bez sněhu byla únavná, a tak jsme se rozhodli, že i my půjdeme jaro naproti. 24. března jsme spolu s kroužkem Šikovné ruce odjeli na výlet do Nezdic a vhodili do řeky vytvořenou Moranu. Spolu s plující Moranou jsme se pěšky vrátili při řece do Lužan. Procházka byla velmi příjemná, ale svůj účel nesplnila. Zima bez sněhu se nehodlala vzdát a na jaro jsme si letos museli ještě dlouhou dobu počkat.

Nespolupracovali jsme pouze s kroužkem Šikovné ruce, ale i s Badatelským klubem. Před Velikonocemi jsme pro ně vymysleli a vymalovali velikonoční trasu pro malé roboty - ozoboty. A nechali jsme naše badatele, aby se snažili při dokreslování ozokódů. Ne vše se povedlo, ale alespoň jsme si i s těmi nejmenšími školáky prohloubili povědomí o ozobotech, tedy miniaturních robotech, které je možné jednoduše naprogramovat pomocí speciálních grafických kódů.

Při příležitosti Dne Země jsme se spolu s kroužkem Šikovné ruce nechali inspirovat celorepublikovou dobrovolnickou akcí „Uklidme Česko“. Ta si klade za cíl uklidit nepořádek a nelegálně vzniklé černé skládky. Naše akce nesla název Uklidme Lužany a zúčastnilo se jí

13 žáků. Rozdělili jsme se do dvou skupin a společnými silami se pokusili zbavit naši obec volně se povalujících odpadků. Úklid probíhal s jasnými pravidly a děti byly dopředu seznámeny s předměty, na které nebudou v žádném případě sahat. Samozřejměou výbavou každého byly rukavice a odpadkové pytle. Poděkování patří všem dětem, které se úklidu zúčastnily – nejen za samotný úklid, ale i za projevený zájem a obrovské nadšení. Děkujeme také tatínkovi Davidu Hicklovi, který nás vybavil velkým množstvím pytlů, i obci, která nás v rámci akce podpořila.

Na začátku června jsme nezapomněli na **tradiční oslavu Dne dětí**. Tentokrát se nesla v indiánském duchu a celá se odehrála na víceúčelovém hřišti. Děti se nejprve řádně indiánsky nazdobily, poté už mohly plnit připravené úkoly na stanovištích a doplňovat připravený list. Odměnou jim byly přívěsek v podobě zlatého peříčka, medaile a zmrzlinový kornout.

Vyvrcholením celého roku ve školní družině bylo červnové **opékání vuřtů**. Ohniště jsme si půjčili od pana Libora Bláhy, jednoho z tatínků, který nám připravil dřevo na oheň, zajistil kelímky, tácky i opékačí jehlice. Velmi mu tímto děkujeme. Spolu s opékáním jsme v tento den provedli zhodnocení celého družinového roku. V jeho průběhu děti získávaly barevné body, které jsme spočítali a

vyhodnotili ty nejúspěšnější. Podle své snahy získali všichni zaslouženou odměnu. Celé odpoledne se velmi vydařilo a bylo příjemnou tečkou za našim barevným snažením.

Na konci června jsme ještě vyjeli na závěrečný **výlet do Přestice do Střediska volného času Slunečnice**, kde si pro nás připravili program. Nejprve jsme na zahradě absolvovali stezku s úkoly, poté jsme se přesunuli do pavilonu se zvířátky. Nechyběly odměny za správné plnění stezky a seznámení s možnostmi volnočasového využití v prostorách Slunečnice. Dětem se ve Slunečnici moc líbilo a jistě se někteří v příštím roce přihlásí do místních zájmových kroužků. Součástí výletu byla oblíbená pochoutka – zmrzlina. Rok ve školní družině jsme tak nemohli zakončit lépe.

Rozárky na návštěvě svatebního salónu

Mateřská škola

Rok 2023 jsme zahájili 9. ledna 2023 projektem **„Malý zpracovatel odpadu“**. V rámci projektového dne si děti zábavnou formou osvojily zásady třídění odpadů, a dokonce si vyzkoušely vyrobit vlastní papír.

23. února 2023 jsme jeli do KKC Přestice na divadelní představení **„Řecké báje“**. Zábavnou formou se děti seznámily s dějinami starověkého Řecka. Dvě děti z naší MŠ si mohly v divadle zahrát – představovaly řecké bohy a bohyně.

24. 2. 2023 se uskutečnilo **screeningové vyšetření zraku dětí**, jejichž rodiče měli o tuto službu zájem.

Při výukovém programu **„Voda“** 28. února 2023 nám zástupci spolku Ametyst ukázali při pokusech, jaké vlastnosti má voda při změně tvaru nádoby, jak se mění v páru. Při pokusech děti barvily pomocí vody okvětní lístky, obarvovaly proužky papíru, a nakonec pouštěly na vodě kytičky z papíru, které si samy složily a sledovaly, jak se květ při kontaktu s vodou rozevírá.

2. března 2023 se nesla naší mateřskou školou hudba a smích, protože u nás probíhal **Maškarní rej**. Děti se v tento den převlékly za princezny, prince, superhrdiny, ale i za zvířátka či kostlivce. Během celého dopoledne probíhaly různé soutěže a každý si za splnění úkolů odnesl domů odměnu ve formě malého dárčku.

3. dubna 2023 nás navštívila paní knihovnice z městské knihovny v Prešticích s projektem **Kot'átka kočičky Ľapičky**. Představila dětem knihu, ze které jim četla příběhy. Malí posluchači potom kreslili obrázky. Povídal nám i o tom, jak to v knihovně vypadá a jak se v ní správně chovat. Na závěr poskytla dětem na prohlížení mnoho zajímavých knížek.

Velikonoční stopovačka 5. dubna 2023 vedla děti za pokladem zajička, ale cestou musely splnit různé úkoly.

Velmi zdařilá byla naše cesta na farmu Moulisových v Milínově, kam jeli autobusem 15. května 2023 společně s kamarády ze základní školy. Při našem dobrodružství nazvaném **Pekaři – od zrna po chléb** se děti seznámily prožitkovým učením s cestou obilí od jeho zasetí, vyláčení zrna a semletí na mouku až s pečivem na náš stůl. Poznaly, jak se stlouká máslo a vyzkoušely si podojení krávy, samozřejmě jen na její maketě. Na závěr si pak upekly vlastní housky.

1. června 2023 jsme s dětmi slavili jejich svátek, **Den dětí**. Celé dopoledne nás provázely písně, hry a nejrůznější soutěže. Po náročné práci na děti čekala odměna ve formě zdravých balíčků.

Po dlouhé době jsme se 9. června 2023 opět sešli **s rodiči na jarní besídce**. Děti předvedly svým nejbližším pásmo básniček, písniček, hudebně – pohybových aktivit a na závěr zahrály pohádku O neposlušných kůzletech.

Ke konci školního roku jsme se 16. června 2023 vydali na výlet za pravěkými zvířaty. Navštívili jsme plzeňský **Dinopark**. Děti se v rámci výletu přenesly do pravěku a prozkoumávaly živočichy z této doby. Přijely z výletu plné dojmů a zážitků.

S dětmi, které se v září stanou žáky základní školy, jsme se rozloučili 29. června 2023. Jejich budoucí spolužáci je na zahradní slavnosti pasovali na prvňáčky.

Opět jsme na konci dalšího povedeného školního roku – uteklo to jako voda a máme před sebou celé letní prázdniny. Všem přejeme jejich hezké prožití, plno slunných dní a mnoho hezkých zážitků.

Zaměstnanci školy

LUŽANSKÁ 50

Osmnáctý půlročník Lužanské padesátky se konal v sobotu 10. 6. 2023. Již tradičně se startovalo v 10:00 hod. z parkoviště pod nákupním střediskem. Krásná trasa a příslib pěkného počasí přilákal 35 cyklistů, kteří se po společném startovním focení směle vydali na cestu.

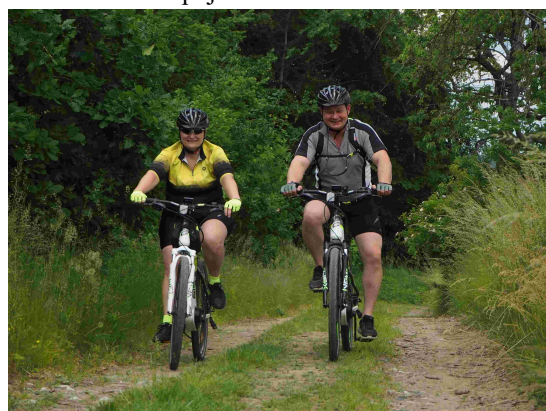

Nejtvrdší cyklistická vyjížďka ve vsi zavedla účastníky do Krchleb ochutnat vyhlášené koláče paní Konopíkové. V minulosti jsme již jednou tento „sladký“ podnik navštívili a chutnalo nám. Cestou zpět se ještě peloton zastavil v restauraci U JOSEFA v Merklíně, kde se cyklisté občerstvili, aby měli sílu na závěr vyjížďky, který byl „výškově“ náročný. Zpáteční cesta vedla přes Skočice, kde se na místním koupališti shodou okolností konal první ročník Guláš festu. Značná část pelotonu tuto akci při zpáteční cestě navštívila, ochutnala guláš, který se zrovna tou dobou dovařoval, ale hlavně všichni fandili dlouholetým účastníkům Lužanské 50, které zrovna na pódiu

soutěžily s moderátorem akce Petrem Rychlým. Děvčata Jaruš Burianová a Ali Loudová se sice tentokrát Lužanské 50 neúčastnily, ale ničeho se nebála a směle se přihlásila do soutěže o nejlepší sirénu. Jaruš Burianová se se svým skvělým výkonem dokonce probíjela až do finále, ve kterém nebyla poražena. Finále skončilo remízou, tedy děleným vítězstvím. Gratulujeme :O)

No a pak již účastníci vyrazili do malebné lužanské hospůdky, kde proběhla tradiční podojezdová konference, na níž se příjemně unavení cyklisté dlouho dobře bavili. Již tradičně se tato konference neobešla bez hudební produkce, kterou zajišťovali samotní účastníci vyjížďky Pepa Havránek, Vlád'a Vodička v doprovodu Martina Hodana. Lesk celé akci dodal skvělý zpěvák se zlatem v hrdle Václav Kožíšek ml. :O)

Opět krásnou trasu nám Pepa Havránek „50“ naplánoval, strávili jsme spolu nádherný sportovně kulturní den, za což všem zúčastněným organizátoři výletu mnohokrát děkují. Počasí bylo krásné, jelo se dobře, nikomu se nic nestalo, holkám to slušelo – pojedeme zas.

ZPRÁVA TJ SOKOL LUŽANY ZA 1. POLOLETÍ 2023

Rok 2023 zahájilo mužstvo mužů pod vedením hrajícího trenéra Martina Bešty, asistenta Honzy Viktory a vedoucího družstva Petra Rýmuse. V termínu 2. - 5. 3. se uskutečnilo sportovní soustředění v penzionu Sycherák. Další příprava pak probíhala na našem hřišti a první zápas byl proti Chlumčanům 26. 3. Opět nás na jaře potrápila zranění hráčů, vše vyvrcholilo v utkání proti Merklínu, které jsme museli kontumovat pro nedostatek hráčů. Celkové výkony nebyly úplně ideální, ale konec dobrý, všechno dobré – skončili jsem na desátém místě ze čtrnácti týmů, se získanými 32 body budeme pokračovat v okresním přeboru i v další sezóně.

Letos se také uskutečnil 3. 2. sportovní bál, díky dobré účasti, kapele pana Žákovce a bohaté tombole se vydařil, poděkování patří všem, co se na přípravě podíleli.

Parta našich bývalých hráčů strávila tradiční sportovní pobyt v penzionu Kodrea v Nových Hutích v termínu 9. - 12. 2. 2023.

Povedlo se oficiálně zkolaudovat novou pergolu na hřišti. Za dodělání osvětlení děkujeme Martinovi Kalčíkovi. Svého prvního velkého využití se dočkala 27. 5., kdy na hřišti proběhly oslavy 140 let hasičského sboru Lužany.

Dále bych rád vyzdvihl naše sekáče trávy na hřišti Martina Kalčíka a Karla Štycha, lajnovacího technika Josefa Havránka a zavlažovacího specialistu Pavla Housara za perfektní přípravu hrací plochy.

Velký dík patří i všem našim sponzorům, kteří jsou zvěčnění na tabulích na hřišti.

Náš velký sponzor firma Leuze Engineering Czech s.r.o. nám navíc ještě věnoval před sezónou nový traktůrek na sekání HONDA.

Pro děti se postavila nová prolézačka za finanční podpory Pavla Housara a Michala Krse. Vybudovali jsme nové ohniště, kde se 16. 6. uskutečnilo setkání pamětníků táborových ohňů za Loužkem, které organizuje Václav Kožíšek.

Nabídka potencionálním zájemcům na poslední volnou reklamní plochu....

Rád bych popřál všem prima prožití prázdnin. Závěrem bych chtěl říci, že věříme v lepší sportovní úspěchy v podzimní sezóně a pokusíme se pro to udělat maximum.

Budovaný areál na hřišti nám dělá radost a je příjemným místem pro sousedská setkávání.

Za TJ Sokol Lužany Petr Bouda, červen 2023

OKRESNÍ PŘEBOR MUŽŮ PJ 2022-2023

	skóre	body
1. Spálené Poříčí	124:30	70
2. Merklín	86:35	62
3. Stod	64:41	54
4. Žákava B	88:64	44
5. Nepomuk B	84:59	43
6. Radkovice	78:60	42
7. Seč	70:58	35
8. Hradec	56:53	34
9. Kasejovice	62:85	34
10. Lužany	40:75	32
11. Dvorec	64:77	28
12. Chlumčany B	63:85	27
13. Záluží	52:108	25
14. Klášter	25:126	3

Lužanský občasník – informační občasník občanů Lužan, Dlouhé Louky, Zeleného a Zelené Hory. Vychází v červnu a prosinci v nákladu 340 ks do každé domácnosti zdarma. Vydavatel: Obecní úřad Lužany, Lužany 25. Zapsán u MK ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 19413. Redakce: Obecní úřad Lužany, Lužany 25, 334 54, mail: luzany@obecní-urad.net. Odpovědná redaktorka: Věra Petrželková, tel. č. 725 041 195. Redakce si vyhrazuje právo na úpravu zaslaných textů. V elektronické podobě na www.obec-luzany.cz. Typografie: NAVA.